

Annex 1

DNSH TRAINING MATERIALS
IN FINNISH

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Sisältö

1. Materiaalien kuvaus

2. DNSH:n perusteet –webinaarin materiaalit

3. Yritysten webinaari

4. Ohjelmatason DNSH koulutukset

5. Projektitason DNSH koulutukset

1. Materiaalien kuvaus

- Näitä materiaaleja käytettiin vuonna 2023 osana DNSH in Finland -hankkeen koulutuksia ja webinaareja.
- DNSH in Finland -hankkeesta ja koulutuksista on tarkempi kuvaus hankkeen raportissa D5.
- Kalvoja on editoitu koulutusten jälkeen ja niistä on poistettu koulutusten tehtäväosiot sekä työtä ohjaavat yksityiskohdat (esimerkiksi tauot ja tehtävänannot).
- Kalvoista puuttuvat ne koulutusten osiot, jotka on tehty Howspace –alustalla.
- Kalvoja voidaan käyttää myöhemmin kehitettävien koulutusten pohjana.

- Yhteystiedot:
  - Mari Hjelt, mari.hjelt@gaia.fi. Gaia Consulting Oy.
  - Emma Terämä, emma.terama@gov.fi. ympäristöministeriö.

Materiaalien ja Howspace osioiden yksityiskohdista saa lisätietoja ottamalla yhteyttä Gaia Consulting Oy:hyn.

2. DNSH:n perusteet –webinaarin materiaalit

DNSH-periaatteen perusteet

WEBINAARI

14.6.2023

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa Webinaariin

Sisältö

Hankkeen taustat

Johdatus DNSH-periaatteeseen

- Mikä DNSH-periaate on ja miksi sitä noudatetaan
- Missä DNSH-periaatetta noudatetaan tällä hetkellä

DNSH-periaatteen kuusi ympäristökriteeriä

Hankkeessa luotu ohjeistus viranomaisille ja rahoituksen hakijoille

Jatkokoulutukset syksyllä

Tämä webinaari...

Antaa perustietoa siitä, mikä on DNSH-periaate ja miksi sitä käytetään.

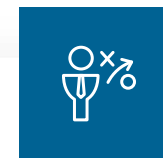
Annetaan esimerkkejä siitä, missä DNSH-periaatetta sovelletaan tällä hetkellä ja viitteitä tulevaisuudesta.

Kuvaa lyhyesti mitkä ovat EU taksonomian kuusi ympäristötavoitetta.

Tarjoaa lyhyen katsauksen hankkeen aikana luotuihin kansallisiin ohjeistuksiin DNSH:n sisällyttämisestä julkiseen rahoitukseen.

Tarjoaa mahdollisuuden esittää webinaarin aiheeseen liittyviä kysymyksiä.

Hankkeen esittely

DNSH-ohjeistukset vihreän siirtymän toteuttamiseksi Suomessa.

Mistä hankkeessa on kyse?

- ✓ DNSH in Finland -hanke kestää kesäkuusta 2022 huhtikuuhun 2024, ja sen tavoitteena on antaa ohjeita Suomen viranomaisille, jotta ne voivat panna täytäntöön “Ei merkittävää haittaa” DNSH-periaatteen (Do No Significant Harm) rahoituspäätöksissä.
- ✓ Hanke edistää eurooppalaista Green Deal -hanketta tarjoamalla komissiolle, EU:n jäsenvaltioille ja laajemmalle DNSH-alan ammattilaisten yhteisölle kokemuksia ja ohjeita periaatteen käytöstä julkisessa rahoituksessa.

Ketkä hankkeen toteuttavat?

- ✓ Ympäristöministeriö on hankkeen pääedunsaaja. Hankkeeseen osallistuvat myös maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö. Hanketta tuetaan Euroopan unionin teknisen tuen välineestä (TSI).
- ✓ Hankkeen toteuttavat Gaia Consulting Oy (Suomi), Trinomics BV (Alankomaat) ja AARC (Irlanti).

Hankkeen esittely

Mikä on hankkeen tavoite?

DNSH Suomessa -hankkeella pyritään lisäämään viranomaisten ymmärrystä siitä, miten julkisia varoja voidaan ohjata paremmin vihreää siirtymää tukeviin hankeisiin.

- ✓ Hankkeessa on kolme päävaihetta.
- ✓ Yksi hankkeen keskeisistä tuloksista on DNSH-periaatteen vapaaehtoista täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden laatiminen ja ohjeisiin liittyvän koulutuksen järjestäminen.
- ✓ Tämä webinaari on osa hankkeen koulutussarjaa, joka on suunnattu viranomaisille ja rahoitusta hakeville yrityksille suuntaviivojen käytöstä.

Hanke toteutetaan kolmessa vaiheessa

Suomen viranomaisille tarjotaan tukea kolmeen toisiinsa liittyvään projektivaiheeseen kautta vuosien 2022-2024 välillä.

1

Vastataan kysymyksiin siitä, mitkä ovat investointivajeet Suomessa vihreän siirtymän suhteen.

2

Luodaan ohjeistuksia DNSH:n toimeenpanosta sekä rahoitusviranomaisille että rahoituksen saajille ja koulutetaan rahoituksen parissa työskenteleviä Suomen viranomaisia. Vastataan tiedonhallintaan ja hallinnointiin koskeviin kysymyksiin DNSH:n osalta.

3

Tarjotaan ad hoc -tukea valituille pilottihankkeille. Järjestetään kaksi seminaaria, joissa koko hankkeen tulokset esitellään.

Johdatus Ei merkittävää haittaa (Do No Significant Harm) -periaatteeseen.

Jotta taloudellinen toiminta olisi EU:n taksonomian mukaan tukikelpoista, sen on täytettävä tietyt kriteerit.

Taksonomia-kelpoinen

Todentaminen, että taloudellista toimintaa voidaan arvioida taksonomian mukaisesti.

Taksonomian mukainen

Toiminnan osoitetaan edistävän merkittävästi yhtä kuudesta delegoidun asetuksen mukaisesta ympäristötavoitteesta

Ei merkittävää haittaa

Vahvistus siitä, että toiminnasta ei aiheudu haittaa millekään muulle ympäristötavoitteelle.

Sosiaaliset vähimmäissuojatoimet

Yrityksen taksonomian mukaiset toimet täyttävät sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Taksonomia-asetuksen 17 artiklassa säädetään, että millekään kuudesta ympäristötavoitteesta ei saa aiheutua merkittävää haittaa.

Miten *merkittävä* haitta määritellään taksonomia-asetuksen yhteydessä?

Asetuksen 17 artiklassa selitetään, mitä merkittävä haitta tarkoittaa kunkin yksittäisen ympäristötavoitteen osalta →

Article 17

Significant harm to environmental objectives

1. For the purposes of point (b) of Article 3, taking into account the life cycle of the products and services provided by an economic activity, including evidence from existing life-cycle assessments, that economic activity shall be considered to significantly harm:

- (a) climate change mitigation, where that activity leads to significant greenhouse gas emissions;
- (b) climate change adaptation, where that activity leads to an increased adverse impact of the current climate and the expected future climate, on the activity itself or on people, nature or assets;
- (c) the sustainable use and protection of water and marine resources, where that activity is detrimental:
  - (i) to the good status or the good ecological potential of bodies of water, including surface water and groundwater; or
  - (ii) to the good environmental status of marine waters;
- (d) the circular economy, including waste prevention and recycling, where:
  - (i) that activity leads to significant inefficiencies in the use of materials or in the direct or indirect use of natural resources such as non-renewable energy sources, raw materials, water and land at one or more stages of the life cycle of products, including in terms of durability, reparability, upgradability, reusability or recyclability of products;
  - (ii) that activity leads to a significant increase in the generation, incineration or disposal of waste, with the exception of the incineration of non-recyclable hazardous waste; or
  - (iii) the long-term disposal of waste may cause significant and long-term harm to the environment;
- (e) pollution prevention and control, where that activity leads to a significant increase in the emissions of pollutants into air, water or land, as compared with the situation before the activity started; or
- (f) the protection and restoration of biodiversity and ecosystems, where that activity is:
  - (i) significantly detrimental to the good condition and resilience of ecosystems; or
  - (ii) detrimental to the conservation status of habitats and species, including those of Union interest.

2. When assessing an economic activity against the criteria set out in paragraph 1, both the environmental impact of the activity itself and the environmental impact of the products and services provided by that activity throughout their life cycle shall be taken into account, in particular by considering the production, use and end of life of those products and services.

Mitä DNSH tarkoittaa jäsenvaltioille tällä hetkellä?

Alunperin taksonomia ja DNSH suunniteltiin yksityistä rahoitusta varten, mutta se on jo alkanut vaikuttaa julkiseen rahoitukseen EU:n [rahoitusohjelmien](#) kautta.

Paras esimerkki tästä on EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF), jossa kunkin jäsenvaltion on pitänyt tehdä DNSH-arviointeja kansallisista ohjelmistaan.

EU vaatii useimmiten, että DNSH:ta arvioidaan rahoitusohjelman tasolla, mutta joissakin tapauksissa myös projektitason DNSH-arviointi on suoritettava (kuten RRF:ssä).

Tulevia EU:n rahoitusohjelmia, joihin DNSH:n vaatimukset todennäköisimmin sisällytetään:

- ✓ REPower EU
- ✓ Koheesiopolitiikan rahastot

Johdatus Do No Significant Harm (DNSH) -periaatteeseen

Missä DNSH-periaatetta käytetään nykyään Suomessa?

- ✓ Suomessa DNSH-periaatetta on tähän mennessä sovellettu pääasiassa **EU:n elvytys- ja palautumistukivälineen** (RRF) yhteydessä osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa, jossa sen soveltaminen on **pakollinen** vaatimus.
- ✓ Suomen rahoittajaviranomaiset ovat soveltaneet DNSH-periaatetta myös **vapaaehtoisena sitoumuksena tai ennakoivana toimenpiteenä**.

DNSH-periaate ja Suomen "etusijalaki"

- ✓ Erityistapauksen muodostaa nk. etusijamenettely, jossa DNSH-periaatteen huomioon ottaminen on osa määräaikaista lakia.
- ✓ Laissa annetaan ympäristöluvissa etusija tietyille vihreään siirtymän hankkeille, kun hakijat osoittavat, että he ovat ottaneet huomioon DNSH-periaatteen.
- ✓ Etusijalaissa ei määritellä, mikä on riittävä näyttö DNSH -periaatteen huomioon ottamiselle, mutta soveltamiselle on tehty kansalliset ohjeistukset.

EU:n taksonomian kuusi ympäristötavoitetta

EU:n taksonomia toimii yhteisenä luokittelujärjestelmänä **kestäväksi katsottavalle taloudelliselle toiminnalle**. Taloudelliset toiminnot on ryhmitelty kuuden ympäristötavoitteen alle.

EU:n taksonomian mukaisuuden tai rahoituksen saamisen edellytyksenä on, ettei millekään EU:n taksonomian kuudesta ympäristötavoitteesta aiheudu merkittävää haittaa.

Mitkä ovat ympäristötavoitteet?

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Vesivarojen ja merien kestävä käyttö ja suojelu

Siirtyminen kiertotalouteen

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen

Mitä tarkoittaa se, ettei näille tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa? (I)

DNSH:n arviointikysymysten perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä suoria kasvihuonekaasupäästöjä;
- Heikentää hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja;
- Edistää fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toiminta:

- Ei saa lisätä tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä;
- Tulisi varautua äärimmäisiin sääilmiöihin.

Veden ja merten kestävä käyttö

Toiminta ei saa:

- Vaikuttaa veden laatuun, vesieliöstöön, pohjan olosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen, kuten ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntymiseen, kalojen elinympäristön heikkenemiseen tai haitallisten vieraslajien leviämiseen;
- Lisätä lämpökuormaa.

Mitä merkittävä haitta tarkoittaa? (II)

On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projektikohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai hanketason DNSH-arvioinnin avulla.

Siirtyminen kiertotalouteen

Toiminta ei saa :

- Lisätä luonnonvarojen käyttöä tai vaikeuttaa materiaalien kierrätystä;
- Vaikeuttaa tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentää tuotteiden käyttöikää;
- Lisätä jätteiden hävittämistä tai polttamista (esim. lisätä syntyvän jätteen haitallisuutta).

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä ympäristön kemikalisoitumista;
- Aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä;
- Johtaa ympäristöriskien lisääntymiseen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

Toiminta ei saa:

- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiskokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy;
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristön laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai levinneisyysaluetta tai haitata ekosysteemin suojelua ja ennallistamista.

Hankkeessa kehitetyt kansalliset DNSH-ohjeistukset

Hankkeen aikana on laadittu ohjeistukset sekä ohjelma- että projektikohtaista DNSH-arviointia varten. Ohjeistusten käytöstä ei ole tehty päätöksiä.

1.

Ohjeistuksia voidaan soveltaa kaikessa kansallisessa rahoituksessa kaikille tuensaajille.

2.

Ohjeistukset eivät syrjäytä mitään nykyisiä ohjeistuksia liittyen esimerkiksi RRF:n tai rakennerahastojen rahoitukseen.

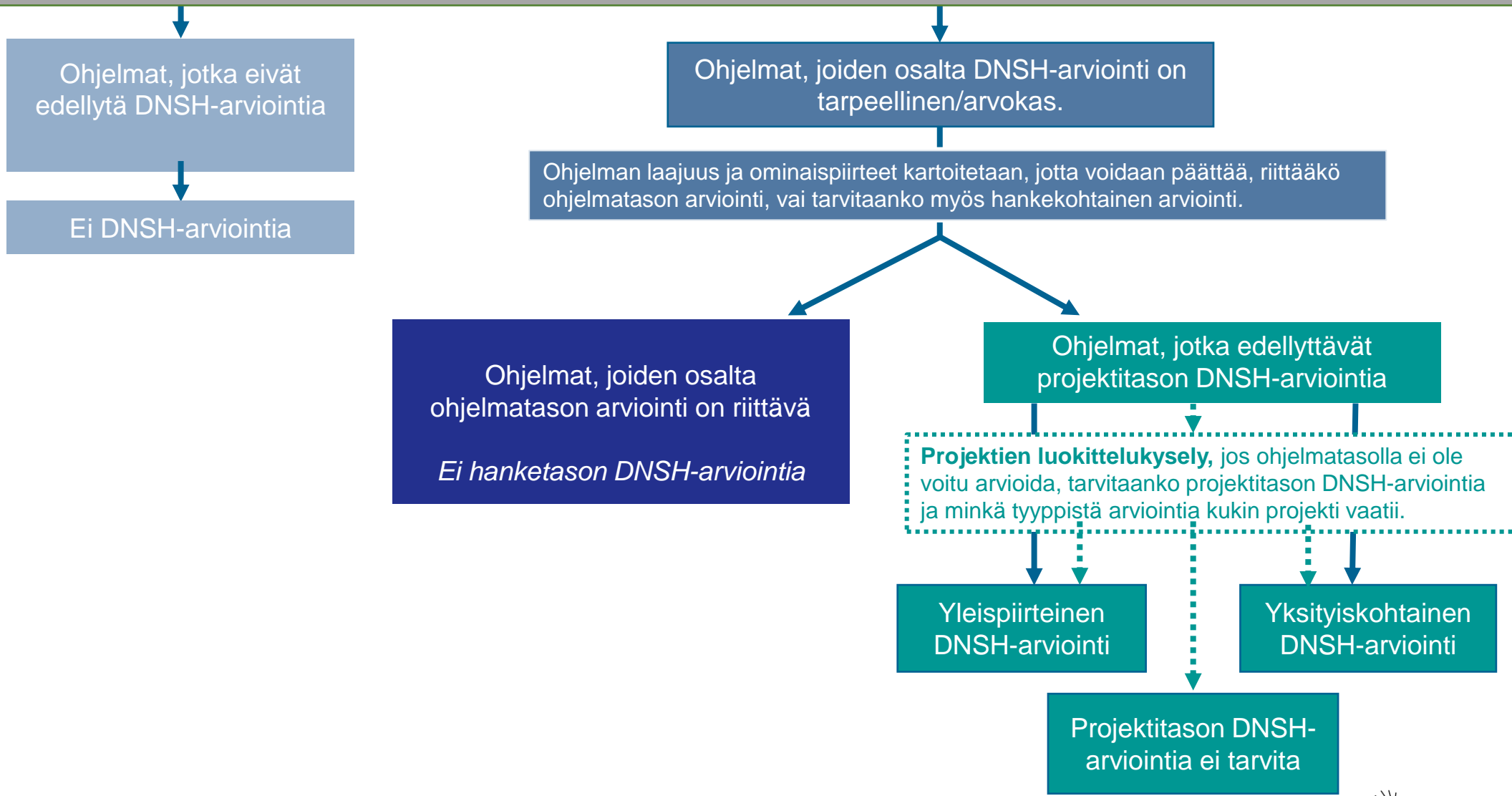
3.

Ohjeistuksia tulee aina muokata kunkin tukiviranomaisen omiin prosesseihin soveltuviksi.

4.

Kansalliset rahoitusohjelmat

Ohjeistusta annetaan kahdella tasolla:

- Ohjelmaohjeistus
- Projektiohjeistus

RAHOITUSOHJELMATASON OHJEISTUKSET VIRANOMAISILLE

Ohjeet DNSH-arvioinnin suorittamiseksi koko rahoitusohjelman osalta

Miten DNSH-arviointi tehdään ohjelmatasolla?

Lisätietoja DNSH-periaatteen täytäntöönpanon suunnittelua varten ohjelman toteuttamisen aikana.

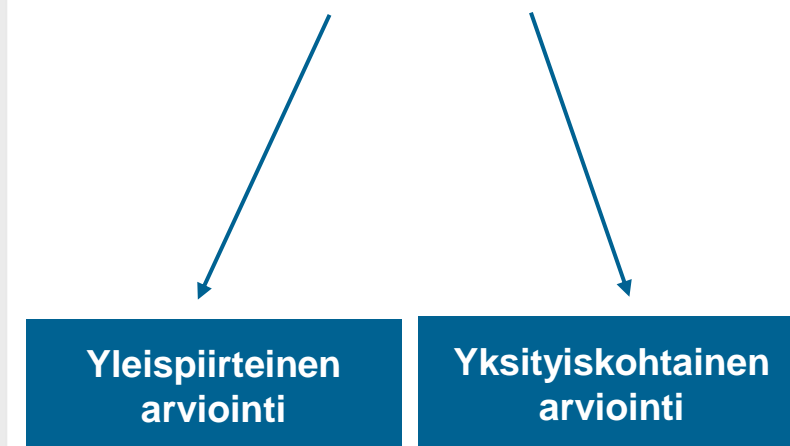
Minkä tyyppiset ohjelmat tarvitsevat DNSH-arviointeja?

Onko kaikkien ohjelmasta rahoitettavien projektien käytävä läpi DNSH-arviointi?

Millaisia kysymyksiä ohjelmasuunnittelijan on ratkottava, jotta DNSH-periaatetta voidaan toteuttaa ohjelmassa?

PROJEKTITASON OHJEET HAKIJOILLE JA VIRANOMAISILLE

Projektien luokittelukysely

Ohjeistuksia koskeva lisäkoulutus syksyllä

Koulutusta annetaan kolmelle ryhmälle

Ryhmä A

Viranomaiset,
jotka suunnittelevat
ohjelmia

Ryhmä B

Viranomaiset,
jotka
työskentelevät
hakijoiden kanssa

Ryhmä C

Rahoituksen
hakijat
(Yritysedustajat)

- Viranomaiskoulutusten ennakkorekisteröityminen täällä <https://link.webropol.com/s/DNSH-koulutukset> 14.6. alkaen
- Yritysedustajien ilmoittautuminen täällä <https://link.webropol.com/ep/DNSH-rahoitushaku> 14.6. alkaen

Viranomaisten osalta 1-5 osallistujaa organisaatiota kohti per koulutus.

Rahoituksen hakijat: Sekä yritysten että teollisuuden edustajat ovat tervetulleita

3. Yritysten webinaari

DNSH-periaatteen perusteet

WEBINAARI YRITYKSILLE

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa DNSH in Finland –hankkeen webinaariin

Päivän ohjelma

- ✓ Johdanto: Hankkeen taustat
- ✓ Johdatus DNSH-periaatteeseen
  - Mikä DNSH-periaate on ja miksi sitä noudatetaan
  - Missä DNSH-periaatetta noudatetaan tällä hetkellä
- ✓ DNSH-periaatteen kuusi ympäristökriteeriä
- ✓ Yleispiirteinen ja yksityiskohtainen arviointi
- ✓ DNSH ja YVA, etusijamenettely, ympäristölupa
- ✓ Yhteinen keskustelu

Tavoite

Osallistujat saavat perustietoa Ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH) toimeenpanosta Suomessa ja osaavat varautua sen tuomiin mahdollisiin muutoksiin julkista rahoitusta hakiessa.

Johdanto DNSH-periaatteesta

Johdanto: Hankkeen esittely

DNSH-ohjeistukset vihreän siirtymän toteuttamiseksi Suomessa.

Mistä hankkeessa on kyse?

- ✓ DNSH in Finland -hanke kestää kesäkuusta 2022 huhtikuuhun 2024, ja sen tavoitteena on antaa ohjeistusta suomalaisille viranomaisille “Ei merkittävää haittaa” DNSH-periaatteen (Do No Significant Harm) käytöstä rahoituspäätöksissä.
- ✓ Hanke edistää eurooppalaista Green Deal -hanketta tarjoamalla komissiolle, EU:n jäsenvaltioille ja laajemmalle DNSH-alan ammattilaisten yhteisölle kokemuksia ja ohjeita periaatteen käytöstä julkisessa rahoituksessa.

Ketkä hankkeen toteuttavat?

- ✓ Ympäristöministeriö on hankkeen pääedunsaaja. Hankkeeseen osallistuvat myös maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö sekä joukko muita tukiviranomaisia. Hanketta tuetaan Euroopan unionin teknisen tuen välineestä (TSI).
- ✓ Hankkeen toteuttavat Gaia Consulting Oy (Suomi), Trinomics BV (Alankomaat) ja AARC (Irlanti).

Johdanto: Hankkeen esittely

Mikä on hankkeen tavoite?

DNSH Suomessa -hankkeella pyritään lisäämään viranomaisten ymmärrystä siitä, miten julkisia varoja voidaan ohjata paremmin vihreää siirtymää tukeviin hankeisiin.

Hankkeessa on kolme päävaihetta.

Yksi hankkeen keskeisistä tuloksista on DNSH-periaatteen vapaaehtoista täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden laatiminen ja ohjeisiin liittyvän koulutuksen järjestäminen.

- ✓ Tämä webinaari on osa hankkeen koulutussarjaa, joka on suunnattu viranomaisille ja rahoitusta hakeville yrityksille.

Hanke toteutetaan kolmessa vaiheessa

Suomen viranomaisille tarjotaan tukea kolmeen toisiinsa liittyvään projektivaiheeseen kautta vuosien 2022-2024 välillä.

1

Vastataan kysymyksiin siitä, mitkä ovat investointivajeet Suomessa vihreän siirtymän suhteen.

2

Luodaan ohjeistuksia DNSH:n toimeenpanosta sekä rahoitusviranomaisille että rahoituksen saajille ja koulutetaan rahoituksen parissa työskenteleviä Suomen viranomaisia. Vastataan tiedonhallintaan ja hallinnointiin koskeviin kysymyksiin DNSH:n osalta.

3

Tarjotaan ad hoc -tukea valituille pilottihankkeille. Järjestetään kaksi seminaaria, joissa koko hankkeen tulokset esitellään.

Ei merkittävää haittaa (Do No Significant Harm) -periaatteen suhde EU:n taksonomiaan ja sen muihin käsitteisiin.

Jotta taloudellinen toiminta olisi EU:n taksonomian mukaan tukikelpoista, sen on täytettävä tietyt kriteerit.

Taksonomiatukikelpoinen

Sen todentaminen, että taloudellista toimintaa voidaan arvioida taksonomian mukaisesti.

Taksonomian mukainen

Toiminnan osoitetaan edistävän merkittävästi yhtä kuudesta delegoidun asetuksen mukaisesta ympäristötavoitteesta

Ei merkittävää haittaa

Vahvistus siitä, että toiminnasta ei aiheudu haittaa millekään muulle ympäristötavoitteelle.

Voidaan irrottaa muusta kehikosta ja tarkastella itsenäisenä kriteeristönä

Sosiaaliset vähimmäissuojatoimet

Yrityksen taksonomian mukaiset toimet täyttävät sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Taksonomiasetuksen 17 artiklassa säädetään, että millekään kuudesta ympäristötavoitteesta ei saa aiheutua merkittävää haittaa.

Miten *merkittävä* haitta määritellään taksonomia-asetuksen yhteydessä?

Asetuksen 17 artiklassa selitetään, mitä merkittävä haitta tarkoittaa kunkin yksittäisen ympäristötavoitteen osalta →

Article 17

Significant harm to environmental objectives

1. For the purposes of point (b) of Article 3, taking into account the life cycle of the products and services provided by an economic activity, including evidence from existing life-cycle assessments, that economic activity shall be considered to significantly harm:

- (a) climate change mitigation, where that activity leads to significant greenhouse gas emissions;
- (b) climate change adaptation, where that activity leads to an increased adverse impact of the current climate and the expected future climate, on the activity itself or on people, nature or assets;
- (c) the sustainable use and protection of water and marine resources, where that activity is detrimental:
  - (i) to the good status or the good ecological potential of bodies of water, including surface water and groundwater; or
  - (ii) to the good environmental status of marine waters;
- (d) the circular economy, including waste prevention and recycling, where:
  - (i) that activity leads to significant inefficiencies in the use of materials or in the direct or indirect use of natural resources such as non-renewable energy sources, raw materials, water and land at one or more stages of the life cycle of products, including in terms of durability, reparability, upgradability, reusability or recyclability of products;
  - (ii) that activity leads to a significant increase in the generation, incineration or disposal of waste, with the exception of the incineration of non-recyclable hazardous waste; or
  - (iii) the long-term disposal of waste may cause significant and long-term harm to the environment;
- (e) pollution prevention and control, where that activity leads to a significant increase in the emissions of pollutants into air, water or land, as compared with the situation before the activity started; or
- (f) the protection and restoration of biodiversity and ecosystems, where that activity is:
  - (i) significantly detrimental to the good condition and resilience of ecosystems; or
  - (ii) detrimental to the conservation status of habitats and species, including those of Union interest.

2. When assessing an economic activity against the criteria set out in paragraph 1, both the environmental impact of the activity itself and the environmental impact of the products and services provided by that activity throughout their life cycle shall be taken into account, in particular by considering the production, use and end of life of those products and services.

DNSH:ta vaaditaan tällä hetkellä yksittäisissä EU:n rahoitusinstrumenteissa

Alunperin taksonomia ja DNSH suunniteltiin yksityistä rahoitusta varten, mutta se on jo alkanut vaikuttaa julkiseen rahoitukseen EU:n [rahoitusohjelmien](#) kautta.

Paras esimerkki tästä on EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF), jossa kunkin jäsenvaltion on pitänyt tehdä DNSH-arviointeja kansallisista ohjelmistaan.

EU vaatii useimmiten, että DNSH:ta arvioidaan rahoitusohjelman tasolla, mutta joissakin tapauksissa myös projektitason DNSH-arviointi on suoritettava (kuten RRF:ssä).

Tulevia EU:n rahoitusohjelmia, joihin DNSH:n vaatimukset todennäköisimmin sisällytetään:

- REPower EU
- Koheesiopolitiikan rahastot

EU:n taksonomian kuusi ympäristötavoitetta

EU:n taksonomia toimii yhteisenä luokittelujärjestelmänä **kestäväksi katsottavalle taloudelliselle toiminnalle**. Taloudelliset toiminnot on ryhmitelty kuuden ympäristötavoitteen alle.

EU:n taksonomian mukaisuuden tai rahoituksen saamisen edellytyksenä on, ettei millekään EU:n taksonomian kuudesta ympäristötavoitteesta aiheudu merkittävää haittaa.

Mitkä ovat ympäristötavoitteet?

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Vesivarojen ja merien kestävä käyttö ja suojelu

Siirtyminen kiertotalouteen

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen

Mitä tarkoittaa se, ettei näille tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa? (I)

DNSH:n arviointikriteereiden perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä suoria kasvihuonekaasupäästöjä;
- Heikentää hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja;
- Edistää fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toiminta:

- Ei saa lisätä tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä;
- Tulisi varautua äärimmäisiin sääilmiöihin.

Veden ja merten kestävä käyttö

Toiminta ei saa:

- Vaikuttaa veden laatuun, vesieliöstöön, pohjan olosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen, kuten ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntymiseen, kalojen elinympäristön heikkenemiseen tai haitallisten vieraslajien leviämiseen;
- Lisätä lämpökuormaa.

Mitä merkittävä haitta tarkoittaa? (II)

On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projektikohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai hanketason DNSH-arvioinnin avulla.

Siirtyminen kiertotalouteen

Toiminta ei saa :

- Lisätä luonnonvarojen käyttöä tai vaikeuttaa materiaalien kierrätystä;
- Vaikeuttaa tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentää tuotteiden käyttöikää;
- Lisätä jätteiden hävittämistä tai polttamista (esim. lisätä syntyvän jätteen haitallisuutta).

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä ympäristön kemialisoitumista;
- Aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä;
- Johtaa ympäristöriskien lisääntymiseen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

Toiminta ei saa:

- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiskokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy;
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristön laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai levinneisyysaluetta tai haitata ekosysteemin suojelua ja ennallistamista.

Tarkemmat DNSH kriteerit on määritelty vain osalle aktiviteeteista ja ympäristökriteereistä.

Lisätietoa: DNSH-periaatteeseen keskeisesti liittyvät oikeuslähdetyypit ja niiden väliset suhteet

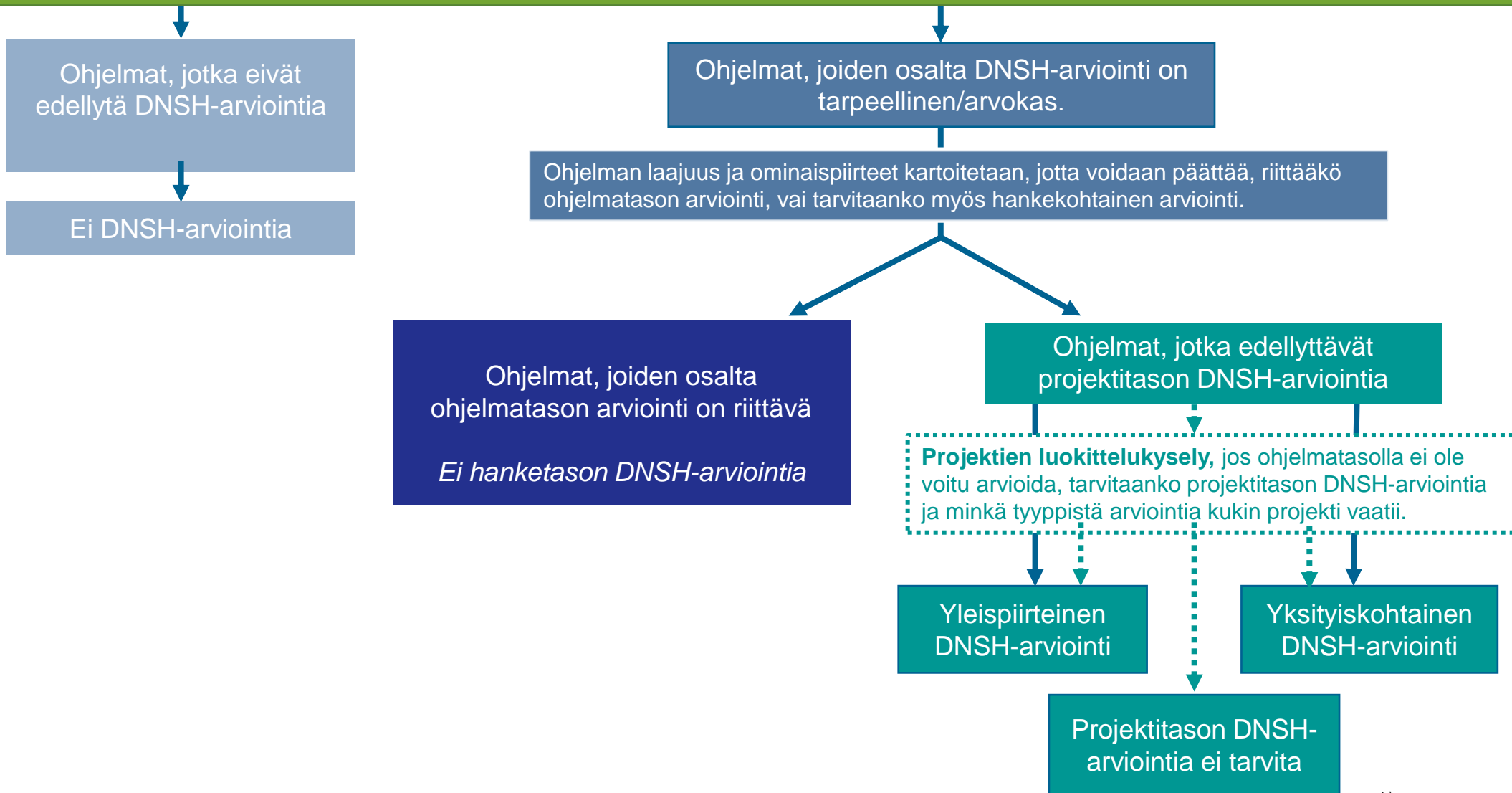
EU-tason laillisella sääntelyllä (EU-asetukset, delegoidut asetukset ja EU-direktiivit tässä kontekstissa) on etusija suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön

- **EU-asetukset** (regulations)
  - Esim. taksonomia-asetus (EU 2020/852)
    - Art. 9 määrittelee kuusi ympäristötavoitetta ja art. 17 määrittelee merkittävän haitan näiden kuuden tavoitteen suhteen yleisellä tasolla
  - Sovelletaan automaattisesti ja yhtäläisesti kaikissa EU-maissa heti niiden tultua voimaan, ei tarvitse erikseen saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä, sitovat kaikkia EU-maita koko laajuudessaan
- **Delegoidut asetukset** (delegated regulations)
  - Esim. ilmastomuutoksen hillintään liittyvät ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvät tekniset arviointikriteerit (EU 2021/2139) ja delegoitu asetukset (EU 2022/1214), joka täydentää edellistä tiettyjen energia-alojen taloudellisten toimintojen osalta.
    - Huom. Neljään muuhun ympäristötavoitteeseen liittyvät tekniset arviointikriteerit eivät ole vielä voimassa
  - Täydentävät taksonomia-asetusta teknisillä ohjeilla
  - Sovelletaan automaattisesti ja yhtäläisesti kaikissa EU-maissa heti niiden tultua voimaan, ei tarvitse erikseen saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä, sitovat kaikkia EU-maita koko laajuudessaan
- **EU-direktiivit**
  - Monia eri direktiivejä mainitaan osana esimerkiksi teknisiä arviointikriteereitä
  - Direktiivit velvoittavat EU-maat saavuttamaan direktiiveissä säädetyt tavoitteet, mutta maat päättävät itse siihen käytettävistä keinoista (laeista). **Kaikkien EU-maiden on saatettava direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöään.** Kansallisten viranomaisten on ilmoitettava näistä kansallisista laeista Euroopan komissiolle.
    - Direktiivitekstin lisäksi siis myös Suomen lait, jotka saattavat direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä on syytä ottaa huomioon
    - Tieto Suomen laeista, joilla direktiivit on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä löytyvät esimerkiksi EUR-LEX:istä <https://eur-lex.europa.eu/collection/n-law/mne.html?locale=fi>
- **Suomen lait**
  - Monet eri Suomen lait saattavat esimerkiksi teknisissä arviointikriteereissä mainittuja direktiivejä osaksi Suomen lakia
- **Asetus (Suomen laki)**
  - Asetus täsmentää tai täydentää lakeja Suomessa
  - EU-direktiivejä täytäntöönpanevia Suomen lakeja on voitu täsmentää tai täydentää asetuksilla

Yleispiirteinen ja yksityiskohtainen arviointi

HANKKEESSA LUODUT KANSALLISET OHJEISTUKSET

Kansalliset rahoitusohjelmat

Hankkeessa luodut kansalliset ohjeistukset perustuvat aiempiin ohjelmiin, mutta myös eroavat niistä

DNSH periaatteen käytöstä osana kansallista rahoitusta ei ole tehty vielä päätöksiä, eikä ennakkotapauksia ole vielä.

Myöskään hankkeessa luotujen ohjeistusten virallista asemaa ei ole päätetty.

Ohjeistukset tehtiin RRF-rahoituksesta saatujen kokemusten perusteella haastatteleamalla sekä rahoittajia että rahoituksen hakijoita.

Arvioinnit päätettiin kohdentaa kahteen tasoon:

1. Ohjelma-arviointi
2. Projekti-arviointi

Tavoitteena on kohdittaa projektitason DNSH arviointia RRF rahoitusta tarkemmin ja korostaa ohjelmataason arviointia

Pilkkomalla projektitason arvioinnin kahdeksi erilliseksi arvioinniksi:

1. Yleispiirteinen
2. Yksityiskohtainen

Vähennetään hakijoiden vastuuta tunnistaa projektin DNSH arvioinnin tarve ja laajuus.

Yleispiirteisen ja yksityiskohtaisen DNSH arvioinnin erot

Molempien arviointien kysymykset perustuvat SYKE:n DNSH -ohjeistukseen ja ovat keskenään samanlaiset.

Yleispiirteinen arviointi

Yleispiirteisen DNSH arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yleisesti mahdolliset ympäristöriskit

- Arvioinnin voi tehdä joko hakija tai viranomainen
- Arvio perustuu lähinnä hakijan omaan arvioon
- Viranomainen evaluoi vain koko DNSH-arvioinnin
- Ei lieventämistoimenpiteitä
- Ei suoraa kytköstä taksonomian kriteereihin

Arvioinnin lopputulos:

- Projekti on hyväksytty DNSH arvioinnin osalta

Yksityiskohtainen arviointi

Yksityiskohtaisen DNSH arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yksityiskohtaisesti mahdolliset ympäristöriskit ja lieventää niiden vaikutuksia

- DNSH arvioinnin täyttää aina hakija
- Arvioinnin todistustaakka on suurempi
- Arvioinnin jokainen DNSH kriteerinmukaisuus evaluoidaan erikseen
- Niille ympäristötavoitteille joihin tunnistetaan riski, määritellään lieventämistoimenpiteet
- Nojaa vahvemmin EU:n taksonomian kriteereihin

Arvioinnin lopputulos:

- Projekti on DNSH:n mukainen

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 1/2

Merituulivoimapuiston laajentaminen		
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	Linkit lieventämistoimia koskeviin asiakirjoihin
<p>1</p> <p>ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus:</i></p>	<p><i>Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä?</i></p> <p>KYLLÄ/EI</p> <p>Hankkeen merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöt syntyvät elinkaaren alku- ja loppupäässä suoritettavista työvaiheista (rakentaminen ja purku), sekä rakentamisessa käytettävistä materiaaleista. Päästöintensiivisiä materiaaleja tuulivoimassa ovat erityisesti teräs ja betoni.</p> <p>Hanke ei kuitenkaan aiheuta merkittäviä suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Turbiinien käytössä olon aikana vähäisiä päästöjä syntyy käytännössä vain niille tehtävistä huoltotoimenpiteistä, kuten LNG:llä kulkevista huoltoaluksista tai uusista varaosista ja vaihteistojen voiteluöljyistä.</p> <p>Käytön aikaisten, eli suorien kasvihuonekaasupäästöjen määrää lievennetään suorittamalla voimaloihin ennakoitusti ja keskitetysti. Tämä vähentää yksittäisten tai yllättävien huoltomatkojen tarvetta ja siten käytetyn fossiilisen polttoaineen määrää. Meriliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien (sähköiset huoltoalukset ja uusiutuvat polttoaineet) voidaan myös olettaa yleistävän hankkeen elinkaaren aikana, jotka osaltaan tukevat päästöjen minimointia. Hanke tulee painottamaan tällaisia teknologioita huoltopalveluiden kilpailutuksessa.</p>	

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 2/2

Merituulivoimapuiston laajentaminen		Linkit lieventämistoimia koskeviin asiakirjoihin
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	
<p>1 ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus: Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, ja se osaltaan edistää siirtymää uusiutuviin sähköntuotantolähteisiin. Hankkeen vähäisiä, suoria kasvihuonekaasupäästöjä voidaan entisestään vähentää järkevällä huoltotoimenpiteiden suunnittelulla. Vaikutukset merenpohjan hiilinieluihin- ja varastoihin minimoidaan valitsemalla maankäytön alueet perustuen kattavaan merenpohjan tutkimukseen.</p>	<p><i>B - Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p> <p><i>Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeen rakentamiseen liittyy maankäyttöä sekä maalla että merenpohjassa, joilla voi olla vähentävä vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin. Näitä työvaiheita ovat mm. tekosaarien rakentaminen, yksi merenalainen perustus sekä sähkökaapelilinjojen rakentaminen. Uutta sähköasemaa ei tarvitse rakentaa hankkeen yhteydessä. Hankkeen vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin riippuu merenpohjan lähtötilasta sekä siitä, mistä tekosaariin käytettävä maa-aines tuodaan. Näitä vaikutuksia minimoidaan valitsemalla tekosaariin tuotu maa-aines läheisen ratahankkeen kallio- ja maanrakennustöiden sivuvirroista. Vedenalaiseen maankäyttöön (ts. tekosaarten ja turbiinien sijoitukseen) valitaan ne alueet, joilla on merenpohjalle suoritettavan tutkimuksen perusteella mahdollisimman pieni vaikutus olemassa oleviin hiilivarastoihin.</p> <p><i>C - Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p> <p>Fossiilisten polttoaineitten käyttöä ei voida täysin poissulkea hankkeen elinkaaren kaikista vaiheista. Hanke ei kuitenkaan edistä fossiilisten polttoaineitten käyttöä, vaan siirtymää uusiutuvaan sähköntuotantoon.</p> <p><i>D - Onko muita haittavaikutuksia?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p>	<p>Esim. GTK tekee merenpohjan geologisia selvityksiä, joiden avulla voidaan ennakoiden vähentää vaikutusta merenpohjan hiilinieluihin ja varastoihin: https://www.gtk.fi/palvelut/ymparisto/merenpohjan-geologinen-selvitys/</p>

Ympäristölupa ja DNSH

Ympäristölupa ja DNSH

Ympäristölupamenettelyn ja DNSH-arvioinnin yhteys ja erot

- Suomen ympäristönsuojelulain mukaisella lupamenettelyllä ja valvonnalla on selkeitä samankaltaisuuksia DNSH-arviointiin nähden. **Lupamenettely tai ympäristövaikutusten arviointi (YVA) eivät kuitenkaan kata kaikkia ympäristötavoitteita ja -kriteerejä samassa laajuudessa kuin DNSH, eivätkä ne automaattisesti varmista, että hanke täyttää kaikki asiaankuuluvat DNSH-kriteerit.** Ympäristölupa ja YVA kattavat pääasiassa kolme DNSH:n kuudesta ympäristötavoitteesta. Nämä kolme tavoitetta ovat:
  - 3) kestävä käyttö ja vesi- ja merivarojen suojeleminen,
  - 5) pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen sekä
  - 6) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen
- Ympäristöluvan ja DNSH-arvioinnin välisiä sisällöllisiä ja hallinnollisia yhteyksiä sekä mahdollisia päällekkäisyyksiä ei toistaiseksi ole selkeästi määritetty. Parhaimmillaan nämä prosessit ja niihin liittyvät välineet kuitenkin tukevat toisiaan.

Lupa-asiakirjojen hyödyntäminen DNSH-arvioinnissa

- Ympäristölupaa varten tuotettuja asiakirjoja voidaan hyödyntää DNSH-arvioinnissa.
- Ympäristölupaprosessissa tuotetut ympäristövaikutuksiin liittyvät asiakirjat saattavat tarjota DNSH-arvioinnin kannalta merkityksellisiä tietoja erityisesti edellä mainitun kolmen ympäristötavoitteen osalta.
- Hankkeen mahdollisten **ympäristövaikutusten lisäksi** ympäristölupa-asiakirjat saattavat tarjota tietoa ympäristövaikutusten ehkäisemiseen kohdistetuista **lieventämistoimenpiteistä**.
- Jos ympäristölupa-asiakirjat ovat saatavilla, voit liittää ne yksityiskohtaisen arvioinnin arviointilomakkeeseen.
- Ympäristölupaprosessin aikataulu todennäköisesti erii DNSH-arvioinnin aikataulusta ja ympäristölupa voidaan myöntää milloin tahansa rahoituskauden aikana. Lupaprosessin ja DNSH-arvioinnin mahdollisesta epäsynkronisesta aikataulusta johtuen **DNSH-arviointi ei edellytä ympäristölupaa tai lupaprosessissa käytettyjen asiakirjojen hyödyntämistä**.
  - Jos lupaprosessissa hyödynnetyt asiakirjat ovat kuitenkin saatavilla, ne voivat toimia hyödyllisinä tietolähteinä DNSH-arviointikysymyksiin vastaamisessa.

Etusijamenettely ja DNSH

Etusijamenettely ja DNSH

- Vuonna 2022 voimaanastuneen AVI-käsittelylain muutoksen mukaan aluehallintoviranomainen **voi myöntää tietyille vihreää siirtymää tukeville ympäristö- ja vesilupahakemuksille väliaikaisen etusijan lupakäsittelyssä (2023-2026) sekä hallintotuomioistuimissa (2023-2028).**
- AVI-käsittelylain 2 a §:n 1 momentin mukaan **etusija voidaan myöntää vain hankkeelle, joka täyttää DNSH-periaatteen.** Hakijan on hakemuksen yhteydessä esitettävä riittävä selvitys oikeudesta etusijaan (ml. DNSH-periaatteen toteutuminen).
- DNSH-periaatteen soveltaminen etusijamenettelyssä muodostaa oman kokonaisuutensa, joka on itsenäinen suhteessa periaatteen soveltamiseen rahoituksessa. Etusijamenettelyssä DNSH-arviointi toteutetaan kevennettynä menettelynä.
- Etusijamenettelyn mukaista DNSH-periaatteen mukaisuutta ei tule verrata tai rinnastaa luvanmyöntämisedellytyksiin. DNSH-periaatteen mukaisuus etusijamenettelyssä ei ole oikeudellisesti luvan myöntämisen peruste, vaan yksinomaan etusijamenettelyyn pääsyyn liittyvä, tässä yhteydessä huomattavasti kevyemmin arvioitavissa oleva periaate.

DNSH kevennettynä menettelynä etusijaa haettaessa

- DNSH-selvitys toteutetaan **yksivaiheisena menettelynä ja perustuen yleispiirteiseen arviointiin.** Yleispiirteisellä DNSH-selvityksellä hakija osoittaa ottaneensa huomioon DNSH-periaatteen ja aluehallintovirasto arvioi selvityksen riittävyyden.
- DNSH-selvitykselle **ei aseteta minkään ympäristötavoitteen kohdalla haitan merkittävyyden raja-arvoja** (esimerkiksi raja-arvoja kasvihuonekaasupäästöille).
- AVI-käsittelylain 2 a §:n 1 momentin perusteella etusijamenettelyssä EU:n asetuksen 17 artiklan 2 kohta **(elinkaariarviointi) on jätetty ulkopuolelle**, joten DNSH-selvitys voi olla tältä osin suppeampi kuin muihin tarkoituksiin jo tehty DNSH-selvitys.
- Etusijamenettelyyn pyrkimisen yhteydessä ei sovelleta rahoitusinstrumenttien yhteydessä käytettyjä menettelyitä kuten erityistarkistuksia (esimerkiksi poissulkulistat).

4. Ohjelmatason DNSH koulutukset

Ohjelmakohtainen DNSH-arviointi

Koulutustilaisuus 1 – DNSH-periaatteen sisällyttäminen ohjelmasuunnitteluun

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa DNSH koulutukseen

ENSIMMÄISEN KOULUTUKSEN TAVOITTEENA ON

1

Osallistujat tietävät, miten DNSH tulisi huomioida rahoitusohjelmia suunniteltaessa

2

Tietävät, miten DNSH huomioidaan oman organisaation rahoitusohjelmien suunnittelussa

3

Ovat tunnistaneet relevantit toimijat omassa organisaatiossa, joiden tulee olla mukana DNSH-asioista päätettäessä.

Johdanto

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Kansallisten DNSH-ohjeistusten käyttötarkoitus

Ohjelma- tai projektikohtaisen DNSH-arvioinnin ohjeistusten käytöstä ei ole tehty päätöksiä.

1.

Ohjeistuksia voidaan soveltaa kaikessa kansallisessa rahoituksessa kaikille tuensaajille.

2.

Ohjeistukset eivät syrjäytä mitään nykyisiä ohjeistuksia liittyen esimerkiksi RRF:n tai rakennerahastojen rahoitukseen.

3.

Ohjeistuksia tulee aina muokata kunkin tukiviranomaisen omiin prosesseihin soveltuviksi.

4.

Hankkeessa kehitetyt kansalliset DNSH-ohjeistukset ohjelmatasolla

Ohjelmataason ohjeistus koostuu kahdesta pääosiesta jotka ovat kytkeytyneitä toisiinsa.

Ohjelmataason DNSH-arviointi vaikuttaa rahoitusohjelman lopulliseen suunnitelmaan sen osalta, pyydetäänkö DNSH-arviointia myös projektitasolla, ja miten se tehdään.

DNSH-periaatteen sisällyttäminen rahoitusohjelman suunnitteluun

Oikeudellisten ja sopimuksellisten kysymysten selvittäminen

Vastuiden jako organisaatiossa / organisaatioiden välillä

Täytäntöönpanon vaihtoehdot projektitaso arvioinnille

Arvioinnissa käytettävät dokumentit ja niiden arviointi

Seuranta ja raportointi

Päätös siirtyä projektitasolle

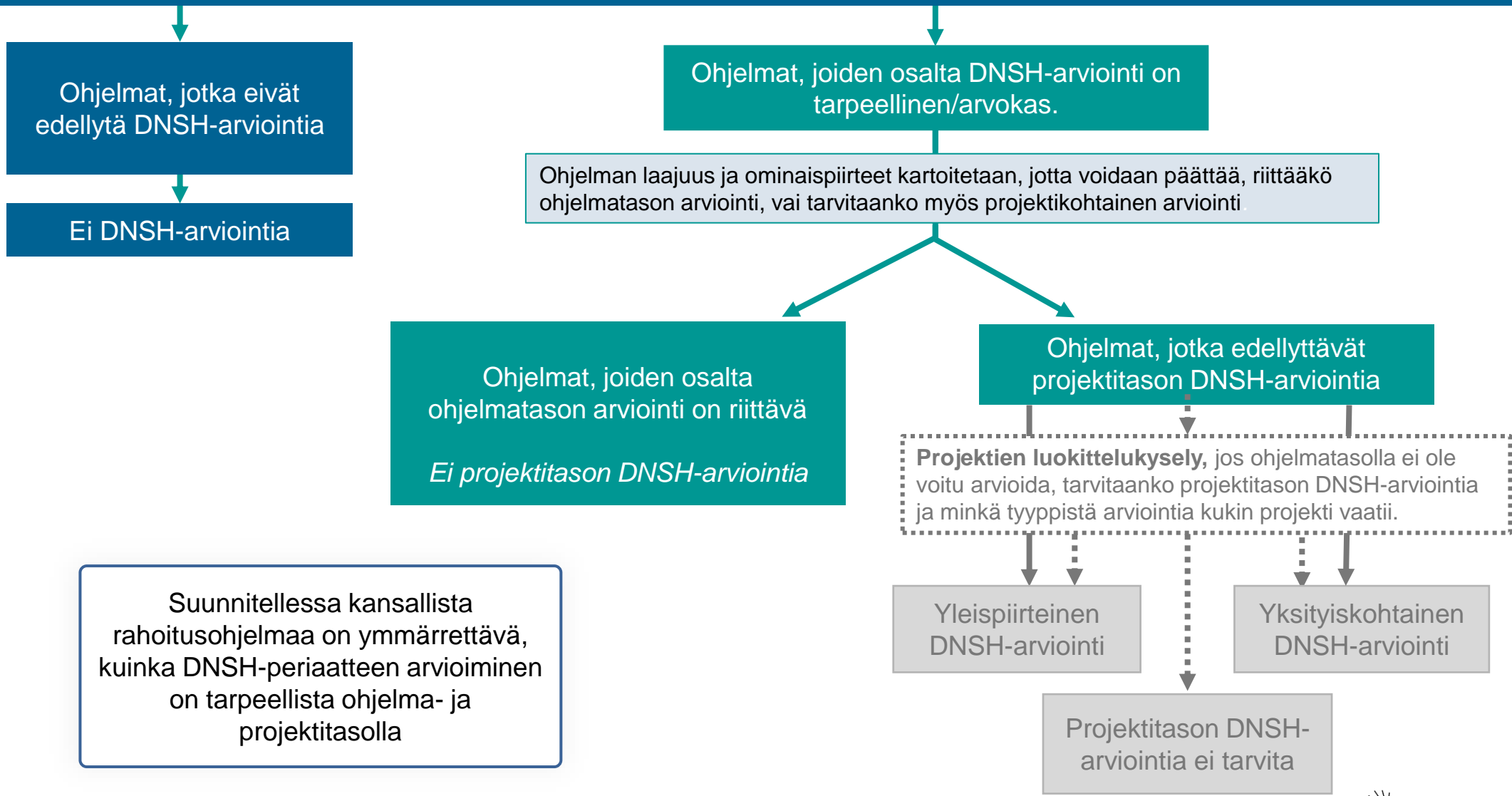
DNSH-arvioinnin suorittaminen koko rahoitusohjelmalle

Ohjeet siitä, miten DNSH-arviointi tehdään ohjelmatasolla?

Ohjeet siitä, miten ohjelmataason DNSH-arvioinnin tulisi vaikuttaa projektitasolle tai ohjelmasuunnitteluun

Julkiset rahoitusohjelmat

Taksonomian ympäristötavoitteet ja DNSH-periaate

Taksonomia-asetuksen **kuusi ympäristötavoitetta** on määritelty artiklassa 9. Jotta taloudellinen toiminta on taksonomia-asetuksen mukaan tukikelpoista taloudellista toimintaa, toiminnan on merkittävästi edistettävä ainakin yhtä kuudesta tavoitteesta ja lisäksi toiminta ei saa aiheuttaa merkittävää haittaa millekään tavoitteista.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Veden ja merten kestävä käyttö

Siirtyminen kiertotalouteen

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja valvonta

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projekti/ohjelmakohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai projektitason DNSH-arvioinnin avulla.

Koulutustilaisuudessa 2 käydään tarkemmin läpi, miten DNSH:n arviointikysymysten perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei ympäristötavoitteille aiheudu merkittävää haittaa.

DNSH periaatteen sisällyttäminen ohjelmasuunnitteluun

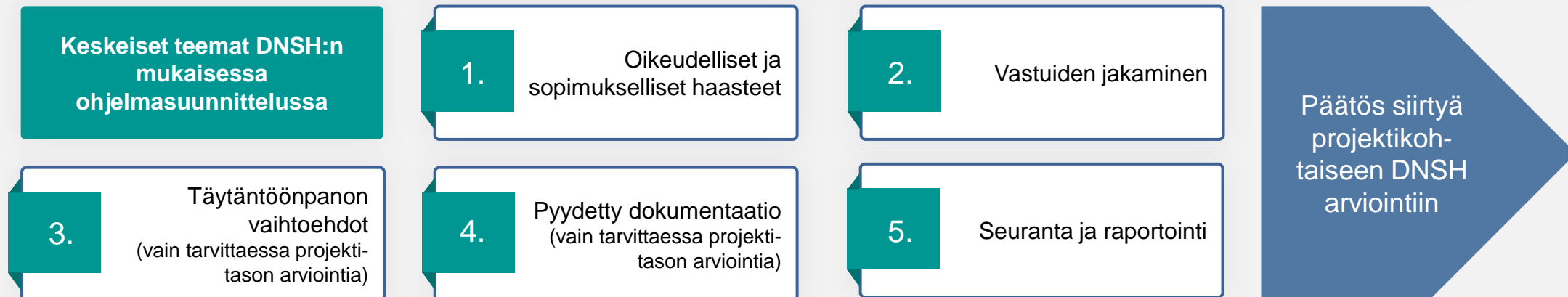
*“DNSH:n sisällyttäminen
ohjelmasuunnitteluun
auttaa kohdentamaan
käytettävät resurssit
tehokkaasti ja
tarkoituksenmukaisesti*

DNSH:n huomioivan ohjelasuunnittelun keskeiset teemat

Miksi DNSH-periaate on huomioitava kansallisten rahoitusohjelmien suunnittelussa?

- ✓ Ohjelmaa suunniteltaessa on oltava määriteltynä, miten rahoitettujen projektien odotetaan noudattavan DNSH-periaatetta. Näin voidaan **varmistaa, että hakemuspyyntöön on annettu oikeat ja tarpeelliset tiedot**, joiden kautta ohjelmaan hakeutuu sopivia projekteja.
- ✓ Kun ohjelma itsessään on "DNSH-mukainen", **vähenee hakijoiden ja viranomaisten myöhemmin tekemien DNSH-arviointien tarve ja määrä.**

1. Oikeudellisten ja sopimuksellisten kysymysten selvittäminen

DNSH-periaatteen täytäntöönpano voi olla pakollinen vaatimus tiukkojen laissa säädettyjen sääntöjen vuoksi. Silti ohjelmapäälliköillä voi olla paljon vapautta suunnitella ohjelman täytäntöönpanoa ja ohjeistusta. DNSH-periaatteen soveltaminen voi mennä sääntelyvaatimuksia pidemmälle ja sitä voidaan käyttää rahoituksen ympäristöllisen eheyden varmistamiseksi.

Rahoitusorganisaatiot voivat myös ilman sääntelyä tulevia velvoitteita luoda DNSH-periaatteeseen liittyviä sopimusehtoja, esimerkiksi raportointivelvoitteita rahoituksen saajille. Tällaiset ehdot sitovat sopimusosapuolia ja luovat siten vaatimuksen DNSH-periaatteen noudattamisesta.

Kysymykset, jotka ohjaavat sääntelyyn ja sopimukseen liittyvää suunnittelua

1. Mitkä ovat arviointia koskevat lainsäädännölliset vaatimukset?
- Onko arviointi lakisääteinen, Euroopan komission määräämä tai ei kumpikaan?
2. Määrittääkö laki/direktiivi vaadittavan arvioinnin tason (ohjema/projektitaso)?
3. Onko DNSH-arviointia varten olemassa jo ohjeita tai arviointimalleja?
- Jos kyllä, olisi niitä käytettävä siltä osin kuin määrätty
4. Sikäli kun DNSH:n soveltaminen ei perustu lakiin/direktiiviin, mitkä ovat DNSH-periaatteen soveltamisen tavoitteet ja tarkoitus?
5. Mitkä ovat asiaankuuluvia sopimus- ja muita toimenpiteitä, joita voidaan käyttää DNSH-periaatteen soveltamiseksi?
- Esim. pitäisikö rahoitussopimuksessa olla DNSH-erityisehtoja?
- Esim. vapaaehtoiset ohjeet hakijoille, tiettyjen toimintojen sulkeminen ohjelman ulkopuolelle, mukaan lukien DNSH-arviointi projektitasolla

1

Oikeudelliset ja sopimukselliset kysymykset

2

Vastuiden jakaminen

3

Täytäntöönpanon vaihtoehdot

4

Pyydetty dokumentaatio

5

Seuranta ja raportointi

2. Vastuiden jakaminen

Ohjelmasuunnittelussa selkeä vastuiden jako on tärkeää määritellä niin, että ohjelmapäälliköllä on tarkka ymmärrys siitä, **kenen vastuulla DNSH-periaatteen toteuttamiseen liittyvät asiat ovat.**

Tunnista organisaatiostasi ne tahot joilla on vastuu osallistua ohjelmasuunnitteluun ja toteutukseen liittyviin DNSH-vaiheisiin titteli-tasolla, jos henkilöt eivät tiedossa.

1

Oikeudelliset ja sopimukselliset haasteet

2

Vastuiden jakaminen

3

Täytäntöönpanon vaihtoehdot

4

Pyydetty dokumentaatio

5

Seuranta ja raportointi

Kysymykset, jotka ohjaavat vastuiden jakamista

1. Onko ohjelma osa suurempaa ohjelmakokonaisuutta tai rahoitusvälinettä, jossa asetetaan DNSH-arviointia koskevia vaatimuksia?

- *Jos vastaus on kyllä, tarkista, onko ohjelmassa jo ohjeita sekä ohjelmasuunnittelusta että mahdollisesta projektitason arvioinnista, ja käytä näitä ohjeita. Jos ohjeistusta ei ole, varmista, että ohjeistus on yhdenmukainen koko ohjelmakokonaisuuden kanssa*

2. Kuka tekee päätöksen DNSH-periaatteen toteuttamisesta ohjelmatasolla?

- *Yleensä korkean tason päätöksentekijä*

3. Ketkä osallistuvat ohjelmia koskevaan päätöksentekoon yleisesti ja kyseessä olevaan ohjelmaan tarkasti?

Ketkä osallistuvat ohjelmatason DNSH-arvioinnin tekemiseen?

Kuka tekee päätökset siitä, pitäisikö arviointi tehdä vain ohjelmatasolla vai myös projektitasolla?

Kuka tekee päätöksen rahoituskriteerien suunnittelusta tai poissulkemisperusteiden luomisesta?

Kuka päättää, miten seurantaa tehdään ja mitä tarkoituksia varten?

- *Yleensä päätöksiä tekevät samat henkilöt yhden rahoitusohjelman sisällä. Ajoittain päätöksiä saatetaan tehdä organisaatiotasolla jolloin päätöksiä tekevät kysymyksestä riippuen eri henkilöt*

3. Täytäntöönpanon vaihtoehdot projektitason arvioinnille

Jos projektitason DNSH-arviointeja pyydetään, ohjelmasuunnittelijan on laadittava yksityiskohtaiset ohjeet ja prosessi arviointien toteuttamiseksi. **Täytäntöönpanoprosessin vaihtelut** liittyvät siihen, missä vaiheissa DNSH-arvioinnit tehdään, millä tasolla (yleispiirteinen vai yksityiskohtainen) DNSH-arviointeja tehdään, kuka ne tekee ja millaisia tietoja ja ohjeita hakijoille ja arvioijille annetaan.

 Kysymykset, jotka ohjaavat täytäntöönpanon vaihtoehtojen valintaa
1. Missä vaiheessa rahoitusprosessia DNSH-arviointi tehdään? <i>- Esim. ennakoarviointivaiheessa, arviointivaiheessa tai rahoituspäätöksen yhteydessä</i>
2. Pyydetäänkö hakijoita toimittamaan todentavia tietoja vai riittääkö hakijan oma sanallinen itsearviointi? <i>- Esim. lisäkuvaukset, projektiasiakirjat, kolmansien osapuolten verifioimat tiedot, laskelmat</i>
3. Millaisia ohjeita hakijoille annetaan? <i>- Esim. Help-desk –palvelu hakijoille tai kirjalliset ohjeet riittävistä asiakirjoista</i>
4. Voiko hakemuksia täydentää hakuprosessin aikana?
5. Millaista tukea ja työkaluja evaluointia tekeville viranomaisille voidaan tarjota? <i>- Esim. ohjeet, opastus ja tarkistuslistat tai koulutus.</i>
6. Miten paljon lisätyötä ennakoit DNSH-arvioinnin tuottavan?

Yleensä hakijoita pyydetään toimittamaan DNSH-arviointiasiakirjat, ja rahoittava viranomainen tarkistaa DNSH-itsearviointia. Voi kuitenkin olla, että rahoittajaviranomaiset suorittavat arvioinnin ja tekevät päätöksen DNSH:n vaatimustenmukaisuudesta itse. Tämä vaihtoehto koskee tapauksia, joissa yleispiirteinen arviointi projektitasolla on riittävä.

Lisää projektikohtaisesta DNSH-arvioinnista omassa koulutussarjassaan.

1 Oikeudelliset ja sopimukselliset haasteet

2 Vastuiden jakaminen

3 **Täytäntöönpanon vaihtoehdot**

4 Pyydetty dokumentaatio

5 Seuranta ja raportointi

4. DNSH-arvioinnissa käytettävät dokumentit ja niiden arviointi

Ohjelmasuunnittelijan on määriteltävä, millaisia asiakirjoja hakijoilta vaaditaan eri vaiheissa, jos projektitason arviointeja pyydetään. **Pääsääntöisesti mitä suurempi mahdollinen kielteinen vaikutus on, sitä raskaammat ovat asiakirjat ja todentamisen tarve.**

DNSH-arviointiprosessissa tarvittaviin dokumentteihin ja niiden arviointiin liittyviä seikkoja	
Tarvittavien dokumenttien määrittely	Rahoittajaviranomainen määrittelee hakukuulutuksessa, millaista dokumentaatiota hakijoilta vaaditaan. Rahoittajan pitää myös määrittellä, miten asiakirjojen ajantasaisuudesta, oikea-aikaisuudesta ja oikeudellisuudesta ml. verifiointi huolehditaan.
Varmennettujen asiakirjojen tarkistus	Jos hakija toimittaa aiemman DNSH-arvion, jonka toinen viranomainen on hyväksynyt, riittää, että rahoittaja arvioi tuon DNSH-arvion sopivuuden ko. rahoitusohjelmaan. Jos hakija toimittaa muiden viranomaisten toimittamia/tarkistamia asiakirjoja, riittää että niiden oikeudellisuus tarkistetaan.
Hakijan itsearviointi ml. liitteet ja sen arviointi	Rahoitusviranomainen tuottaa hakijalle itsearviointilomakkeen (joko yleispiirteinen tai yksityiskohtainen arviointi), jossa hakija kuvaa kunkin ympäristötavoitteen osalta projektinsa vaikutuksia kvalitatiivisesti ja/tai kvantitatiivisesti. Rahoitusviranomaisen tulee joko itse tai teknistä asiantuntijuutta hyödyntäen arvioida itsearvion riittävyys ja oikeudellisuus
Kolmansien osapuolten verifiointi	Rahoitusviranomainen voi vaatia myös osan tai kaikkien dokumenttien verifiointia kolmannen osapuolen toimesta. Rahoitusviranomainen voi myös verifioida itse hakijan toimittamien tietojen oikeudellisuutta halutessaan.

1 Oikeudelliset ja sopimukselliset haasteet

2 Vastuiden jakaminen

3 Täytäntöönpanon vaihtoehdot

4 **Pyydetty dokumentaatio**

5 Seuranta ja raportointi

5. Seuranta ja raportointi

Ohjelman seurannassa olisi keskityttävä merkittäviin haitallisiin ympäristövaikutuksiin liittyviin mahdollisiin huolenaiheisiin sekä ohjelman tasolla että ohjelmasta rahoitettavien mahdollisten projektien tasolla. Seurantakäytännöt voivat vaihdella ohjelmien ja rahoittajaviranomaisten välillä sen mukaan, miten DNSH-periaatetta toteutetaan, ja yleisesti niiden olisi noudatettava viranomaisen nykyistä seuranta- ja raportointimallia.

On harkittava, miten seurantavaatimukset sisällytetään projektisuunnitelmaan, väli- ja/tai loppuraportointiin. Jollei toisin sovit, hankkeiden seuranta- ja raportointivaihe olisi sidottava rahoituskauteen tai tarkastuskauteen (eli siihen, kuinka monelta vuodelta hakijoiden on pystyttävä toimittamaan asiakirjoja tarkastusta varten, esim. viisi vuotta rahoituskauden jälkeen).

Kysymykset, jotka ohjaavat seurannan ja raportoinnin suunnittelua

1. Edellyttääkö rahoitusohjelma seurantaa ja miten se olisi toteutettava?

- Jos vastaus on kyllä, sisällytä DNSH osaksi ohjelman seurantavaatimuksia.

- Jos ei, miksi? Onko rahoitus täysin kertaluonteista rahoitusta, jolla on vain saman tien toteutuvia vaikutuksia (suoria tai epäsuoria), jotka eivät vaadi lainkaan seurantaa?

2. Onko ohjelmassa rahoitusperusteita, jotka edellyttävät lieventämistoimia?

- Jos kyllä, pyydä raportti siitä, miten lieventävät toimet on toteutettu

3. Sisältyykö rahoitusohjelmaan hankkeita, joissa DNSH:n noudattaminen on osittain riippuvainen ympäristöluvan olemassaolosta?

- Jos vastaus on kyllä, rahoittajan tulee varmistaa ympäristöluvan myöntämispäätös ennen lopullisten rahoituspäätösten tekemistä.

- Hylätystä ympäristöluvasta tai kesken rahoituskautta tapahtuvista muutoksista on toimitettava välitön tieto rahoittajalle.

1

Oikeudelliset ja sopimukselliset haasteet

2

Vastuiden jakaminen

3

Täytäntöönpanon vaihtoehdot

4

Pyydetty dokumentaatio

5

Seuranta ja raportointi

Yksilötyöstö: DNSH-periaatteen sisällyttäminen ohjelmasuunnitteluun.

60 MIN

Välitehtävän ohjeet ja seuraavat askeleet

1

Seuraavassa koulutuksessa:

- Tehdään DNSH-arviointi esimerkkiohjelmallesi

2

Materiaalit ensi kertaa varten:

- Tutustu ohjelmakohtaiseen DNSH-arviointidokumenttiin Howspace:ssa.
- Mieti, mitä tietoja tarvitset oman ohjelmasi arviointiin ja onko ne saatavilla omassa organisaatiossasi?

3

Kysy Gialta:

- Gialle voi laittaa kysymyksiä myös Howspace:n Klinikka-osiossa ja niitä käsitellään koulutusten klinikoilla.

Ohjelmakohtainen DNSH-arviointi

Koulutustilaisuus 2 – Rahoitusohjelman DNSH-arviointi

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa toiseen ohjelmatason DNSH koulutukseen

TOISEN KOULUTUSKERRAN TAVOITTEENA ON

Osallistujat tietävät:

1

Miten rahoitusohjelman DNSH arviointi tehdään

2

Millaisia lieventämiskeinoja voidaan käyttää ohjelmasuunnittelussa

Johdanto

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Julkiset rahoitusohjelmat

Ohjelmat, jotka eivät edellytä DNSH-arviointia

Ei DNSH-arviointia

Tässä koulutustilaisuudessa keskitytään ohjelmatason DNSH-arvioinnin vaiheisiin

Ohjelmat, joiden osalta DNSH-arviointi on tarpeellinen/arvokas.

Ohjelman laajuus ja ominaispiirteet kartoitetaan, jotta voidaan päättää, riittääkö ohjelmatason arviointi, vai tarvitaanko myös projektikohtainen arviointi

Ohjelmat, joiden osalta ohjelmatason arviointi on riittävä
Ei projektitason DNSH-arviointia

Ohjelmat, jotka edellyttävät projektitason DNSH-arviointia

Projektien luokittelukysely, jos ohjelmatasolla ei ole voitu arvioida, tarvitaanko projektitason DNSH-arviointia ja minkä tyyppistä arviointia kukin projekti vaatii.

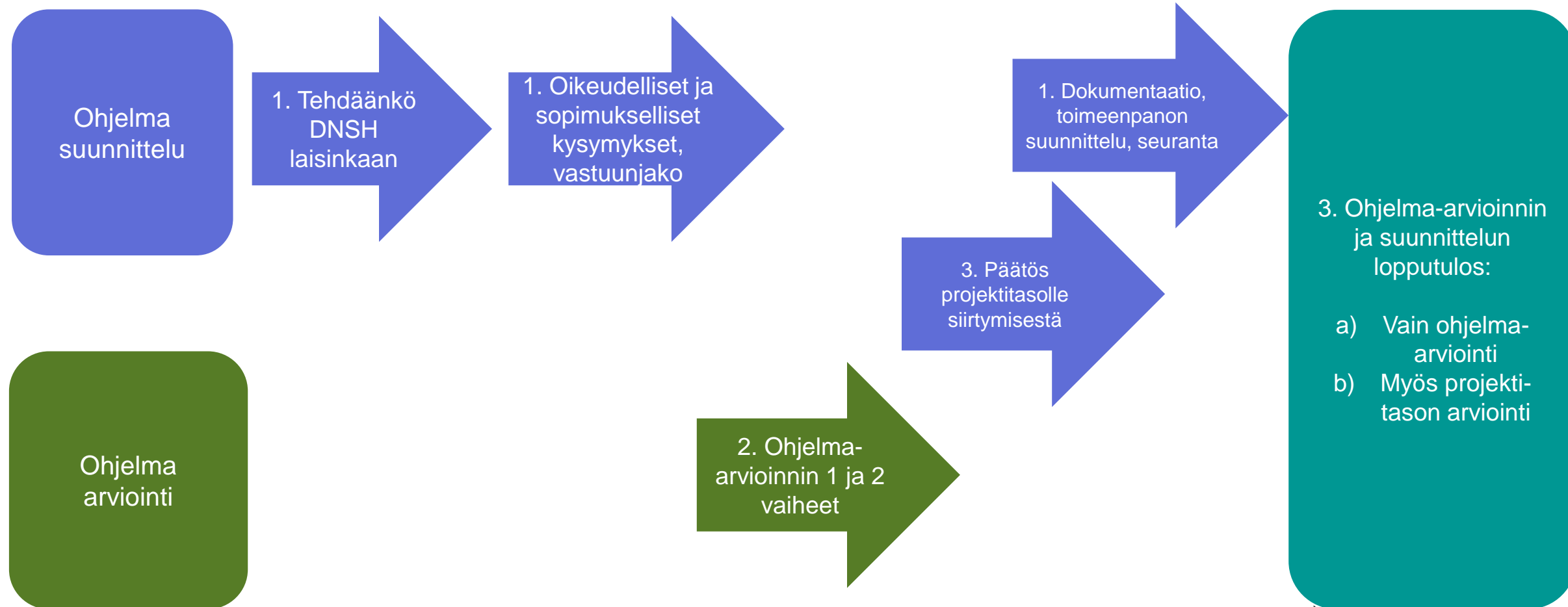
Yleispiirteinen DNSH-arviointi

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi

Projektitason DNSH-arviointia ei tarvita

Kaavio siitä miten ohjelma-arviointi ja ohjelmasuunnittelu etenee

Rahoitusohjelman DNSH-arviointi

Ohjelmakohtaisen DNSH-arvioinnin päävaiheet

1.

Käy läpi **kuusi ympäristötavoitetta** ja arvioi, ettei ohjelma aiheuta niille merkittävää haittaa.

Esitä kunkin arviointikysymyksen osalta perustelut arvioinnille. On tärkeää, että kaikki alakysymykset tulee käsiteltyä.

2.

Jos jonkin ympäristötavoitteen osalta odotetaan kielteisiä vaikutuksia, on **määriteltävä lieventämistoimenpiteet**.

3.

Määrittele, **onko ohjelmatasoisen DNSH-arviointi riittävä**.

Jos projektitasoisen DNSH-arviointi tarvitaan eikä ole tiedossa, tarvitsevatko projektit minkä tasoista DNSH-arviointia, tehdään projektien luokittelukysely.

Vaihe 1: Ympäristötavoitteet ja merkittävä haitta? (I)

DNSH:n arviointikysymysten perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei ympäristötavoitteille aiheudu merkittävää haittaa. On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projektikohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai projektitason DNSH-arvioinnin avulla.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Ohjelma ei saa:

- Lisätä suoria kasvihuonekaasupäästöjä;
- Heikentää hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja;
- Edistää fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Ohjelma ei saa:

- Lisätä tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä;
- Olla olennaisilta osin valmistautumatta äärimmäisiin sääilmiöihin

Veden ja merten kestävä käyttö

Ohjelma ei saa:

- Vaikuttaa veden laatuun, vesieliöstöön, pohjan olosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen, kuten ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntymiseen, kalojen elinympäristön heikkenemiseen tai haitallisten vieraslajien leviämiseen;
- Lisätä lämpökuormaa.

Vaihe 1: Ympäristötavoitteet ja merkittävä haitta? (II)

Ohjelmatason arvioinnissa olisi tarkasteltava **koko ohjelmasta rahoitettavan ennakoidun projektiportfolion vaikutuksia**. Vaikka yksittäisten rahoitettujen hankkeiden vaikutukset olisivat pieniä, ohjelman kokonaisvaikutukset voivat olla merkittäviä.

Siirtyminen kiertotalouteen

Ohjelma ei saa :

- Lisätä luonnonvarojen käyttöä tai vaikeuttaa materiaalien kierrätystä;
- Vaikeuttaa tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentää tuotteiden käyttöikää;
- Lisätä jätteen hävittämistä tai polttamista (esim. lisätä syntyvän jätteen haitallisuutta).

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja

Ohjelma ei saa:

- Lisätä ympäristön kemikalisoitumista;
- Aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä;
- Johtaa ympäristöriskien lisääntymiseen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

Ohjelma ei saa:

- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiskokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy;
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristön laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai levinneisyysaluetta tai haitata ekosysteemin suojelua ja ennallistamista.

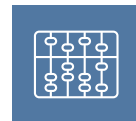
Vaihe 2: Lieventävät toimenpiteet

Esimerkkejä ohjelman mahdollisista haittavaikutusten lieventämistoimista

1. Pyydetään tekemään projektitason DNSH-arviointi (yleispiirteinen tai yksityiskohtainen). On myös mahdollista pyytää, että projektitason DNSH-arviointi tehdään vain joidenkin merkityksellisiksi katsottujen ympäristötavoitteiden osalta.
2. Rahoitukseen liittyvät erityisehdot
  - a) Tiettyyn tunnistettuun ympäristökriteeriin liittyvät toimenpiteet
  - b) Yleisesti kaikkiin kuuteen ympäristökriteeriin liittyvät toimenpiteet (esim. poissulkulista tai muut vaatimukset ympäristötavoitteen saavuttamiseksi)
3. DNSH-periaatteeseen liittyvien sopimuslausekkeiden lisääminen (esim. DNSH-kysymysten pakollinen tarkastelu vuosittain tai pakollinen ympäristölupa rahoituksen saamiseksi jne.)
4. Tietojen antaminen hakijoille mahdollisista haitallisista ympäristövaikutuksista ja kuinka välttää niitä.
5. Toteutetaan ohjelmaan kuuluvia koulutustoimia, joilla pyritään lieventämään tai ehkäisemään mahdollisia tunnistettuja haittavaikutuksia.
6. Hankkeiden auditointi ohjelmakauden aikana.

Jos jonkin ympäristötavoitteen osalta odotetaan kielteisiä vaikutuksia, on **määriteltävä lieventämistoimenpiteet.**

Tyypillisiä toimenpiteitä kielteisten vaikutusten käsittelemiseksi ovat **poissulkulistan** käyttö eli joidenkin hankkeiden sulkeminen rahoituksen ulkopuolelle tukikelpoisuuskriteerien perusteella ja **pyyntö projekteille tehtävästä projektitason DNSH-arvioinnista.**

Ohjelma-arviointi voidaan tehdä erilaisten tietojen avulla

Vaihtoehto 1

(tavanomaisin tilanne)

Ei projektin tietoja käytössä

Viranomaisen tekee ohjelman arvioinnin ilman tietoja rahoitettavista projekteista ohjelman tavoitteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti.

Ohjelma-arvion perusteella tehdään päätös projektitason DNSH arvioinnin tarpeesta

Vaihtoehto 2

(jos rahoitettavista projekteista ei ole tarpeeksi tietoa ennen haun avaamista)

Projektihakemukset käytössä

Ohjelma-arvio tehdään saatujen projektihakemusten perusteella.

Hakijoilta voidaan tarvittaessa pyytää DNSH arviointia ohjelma-arvioinnin jälkeen

Vaihtoehto 3

(ei suositeltava)

Projektien DNSH arviot käytössä

Hakijoita pyydetään toimittamaan yleispiirteinen DNSH arviointi, jonka perusteella tehdään ohjelman DNSH arviointi

Geneeriset DNSH-kriteerit

Tavoite	Suosittelut DNSH:n vähimmäisvaatimukset
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Suorat kasvihuonekaasupäästöt on arvioitu ja tulokset julkistetaan (esim. sijoittajille ja asiakkaille pyydettyessä).</i>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä A .
Vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojele	Toiminta on vesi- ja merivarojen kestävää käyttöä ja suojele koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä B .
Siirtyminen kiertotalouteen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Toiminnassa arvioidaan sellaisten laitteiden ja komponenttien saatavuutta ja käytetään mahdollisuuksien mukaan sellaisia laitteita ja komponentteja, jotka ovat erittäin kestäviä ja kierrätettäviä ja jotka on helppo purkaa ja kunnostaa. Käytössä on jätehuoltosuunnitelma (tai vastaava), jolla varmistetaan mahdollisimman suuri uudelleenkäyttö, uudelleenkäsitely tai kierrätys käyttöään päättyessä.</i>
Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevien DNSH:n yleisten kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomiaa koskevan säädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä C .
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen	Toiminta on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistamista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-asetuksen ((EU) 2021/2139) liitteessä D .

Liite A: [CCM Appendices.pdf](#)
([europa.eu](#))

Liite B: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v1 6](#)
([europa.eu](#))

Liite C: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v1 6](#)
([europa.eu](#))

Liite D: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v1 6](#)
([europa.eu](#))

Ohjelmakohtainen DNSH-arviointi

Koulutustilaisuus 3 –

Ohjelmakohtaisen DNSH arvioinnin päättäminen ja päätös
siirtyä projektikohtaiseen DNSH arviointiin

20.09.2023

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa kolmanteen ohjelmatason DNSH koulutukseen

KOLMANNEN KOULUTUSKERRAN TAVOITTEENA ON

Osallistujat...

1

Tietävät, miten rahoitusohjelman DNSH arviointi päätetään

2

Tietävät, mikä on luokittelukysely ja miten sitä käytetään

3

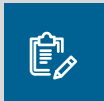
Tietävät perusteet projektitason arvioinnin kulusta

Koulutustilaisuus 3

Kertaus rahoitusohjelman DNSH-arvioinnin päättämisestä ja päätös siirtyä projektitasolle

Kertaus: Ohjelmakohtaisen DNSH-arvioinnin päävaiheet

1.

Käy läpi **kuusi ympäristötavoitetta** ja arvioi, ettei ohjelma aiheuta niille merkittävää haittaa.

Esitä kunkin arviointikysymyksen osalta perustelut arvioinnille. On tärkeää, että kaikki alakysymykset tulee käsiteltyä.

2.

Jos jonkin ympäristötavoitteen osalta odotetaan kielteisiä vaikutuksia, on **määriteltävä lieventämistoimenpiteet**.

3.

Määrittele, **onko ohjelmatasoisen DNSH-arviointi riittävä**.

Jos projektitasoisen DNSH-arviointi tarvitaan eikä ole tiedossa, tarvitsevatko projektit minkä tasoista DNSH-arviointia, tehdään projektien **luokittelukysely**.

Vaihe 2: Lieventävät toimenpiteet

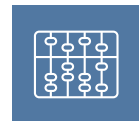

Esimerkkejä ohjelman mahdollisista haittavaikutusten lieventämistoimista

1. **Pyydetään tekemään projektitason DNSH-arviointi** (yleispiirteinen tai yksityiskohtainen). On myös mahdollista pyytää, että projektitason DNSH-arviointi tehdään vain joidenkin merkityksellisiksi katsottujen ympäristötavoitteiden osalta.
2. Rahoitukseen liittyvät erityisehdot
  - a) Tiettyyn tunnistettuun ympäristökriteeriin liittyvät toimenpiteet
  - b) Yleisesti kaikkiin kuuteen ympäristökriteeriin liittyvät toimenpiteet (esim. poissulkulista tai muut vaatimukset ympäristötavoitteen saavuttamiseksi)
3. DNSH-periaatteeseen liittyvien sopimuslausekkeiden lisääminen (esim. DNSH-kysymysten pakollinen tarkastelu vuosittain tai pakollinen ympäristölupa rahoituksen saamiseksi jne.)
4. Tietojen antaminen hakijoille mahdollisista haitallisista ympäristövaikutuksista ja kuinka välttää niitä.
5. Toteutetaan ohjelmaan kuuluvia koulutustoimia, joilla pyritään lieventämään tai ehkäisemään mahdollisia tunnistettuja haittavaikutuksia.
6. Hankkeiden auditointi ohjelmakauden aikana.

Jos jonkin ympäristötavoitteen osalta odotetaan kielteisiä vaikutuksia, on **määriteltävä lieventämistoimenpiteet**.

Tyypillisiä toimenpiteitä kielteisten vaikutusten käsittelemiseksi ovat **poissulkulistan** käyttö eli joidenkin hankkeiden sulkeminen rahoituksen ulkopuolelle tukikelpoisuuskriteerien perusteella ja **pyyntö projekteille tehtävästä projektitason DNSH-arvioinnista**.

Vaihe 3: Riittävän DNSH-arviointitason määrittely (II)

Milloin siirrytään projektitason DNSH-arviointiin?

Projektitason DNSH-arvioinnin tarve selviää vastauksista seuraaviin rajauskysymyksiin:

1. Minkä tyyppisiä projekteja rahoitetaan?

- Projektitason tarkastelua tarvitaan useimmiten silloin, kun rahoitusta ohjataan joihinkin fyysisiin investointihankkeisiin

2. Onko rahoitettavilla projekteissa mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia kuuteen DNSH:n ympäristötavoitteeseen?

- Jos jollakin niistä voi olla mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia (vastaus kyllä), projektitason arviointi on useimmiten asianmukaista.

- Jos kaikilla rahoitetuilla projekteilla on vain vähäisiä välillisiä vaikutuksia tai ei lainkaan vaikutuksia (vastaus ei), ohjelmatason arviointi on riittävä

Jos projektitason DNSH-arviointia tarvitaan, on ohjelmasuunnittelussa määriteltävä, **pyydetäänkö projekteista yleispiirteinen vai yksityiskohtainen DNSH-arviointi.**

Sopivan projektitason arviointimuodon valinta tehdään seuraavien vaiheiden kautta:

1. Käy läpi ohjelmasuunnittelulomakkeen kysymykset tarkistaaksesi, minkä tyyppisiä projektitason DNSH-arviointeja pyydetään. Tavoitteena on vähentää hakijoiden taakkaa ja viranomaisten työtaakkaa keskittämällä DNSH-arviointipyynnöt niihin projekteihin, joihin liittyy suurimmat riskit.
2. Dokumentoi päätökset lyhyin perusteluin ohjelmasuunnittelulomakkeelle.
3. Jatka ohjelmakohtaisten ohjeiden laatimista hakijoille ja rahoituspäätöksiä tekeville viranomaisille.

Projektien luokittelukysely

Projektien luokittelukysely

- Viranomaisen voi käyttää luokittelukyselyä **silloin, kun hankkeen tai hankkeiden kannalta ei ole selkeää vaativatko ne DNSH-arviointia** ja minkälainen arviointi (yleispiirteinen tai yksityiskohtainen) hankkeelle tulisi toteuttaa.
- Luokittelukyselyn tarkoituksena on määrittää, voiko hankkeella olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhteen tai useampaan kuudesta ympäristötavoitteesta ja sen myötä tarve yksittäisen hankkeen DNSH arvioinnista.

Esimerkkejä hankkeista, jotka eivät vaadi DNSH-arviointia

- Hankkeet, jotka koostuvat pelkästään työpöytätyöstä. Esim. Hallinnolliset kehittämishankkeet sekä TKI-hankkeet, joihin ei liity esim. demonstraatioita ja pilotointitoimia fyysisessä paikassa.
- Hankkeet, joissa keskitytään tiedon jakamiseen koulutuksen, tiedotuskampanjoiden ja seminaarien avulla.
- Hankkeet, joissa kehitetään toimintaprosesseja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla ja kunnissa. Esim. Useimmat digitalisaatiohankkeet olisivat tämän tyyppisiä.

Projektiluokittelun ABC

Miten määrittelen arvioinnin tarpeen?

1. Tarkista kuuluuko hanke sellaisiin hankkeisiin, joissa ympäristövaikutukset ovat hyvin vähäiset tai olemattomat (ks. Lista hanketyypeistä, jotka eivät tyypillisesti vaadi DNSH-arviointia).
  - Jos hanke kuuluu edellä mainittuun listaan, DNSH-arviointia ei tarvita. Kirjoita lyhyt perustelu päätöksestä lomakkeen tulososioon.
  - Jos hanke ei kuulu edellä mainittuun listaan, etene kohtaan 2.
2. Minkälaisia ympäristövaikutuksia hankkeella/hanketyypillä on yleisesti (esim. vaikutukset maankäyttöön tai vesistöpuhdistukseen)? Käy kuusi ympäristötavoitetta yleispiirteisesti läpi ja mieti, onko hankkeella vaikutuksia näihin.
  - Jos arvioimasi vaikutukset saattavat olla merkittäviä (esim. merkittävät maankäytön muutokset tai päästövaikutukset), hankkeelle suositellaan yksityiskohtaista arviointia.
  - Jos hankkeen vaikutukset ovat arvioidusti vähäisiä, hankkeelle suositellaan yleispiirteistä arviointia.

Miten täytän kyselyn käytännössä?

- **Suositus on, että viranomaisen täyttää lomakkeen projektin hakemuksen perusteella.** Luokittelukyselyä voidaan myös pyytää osana projektihakemusta. Riskinä tällöin on, että hakija ei tunnista DNSH arvioinnin tarvetta.
  - Jos hakija täyttää kyselyn, rahoitusviranomaisen ainoastaan arvioi hakijan vastaukset kohdassa tulokset.
  - Jos viranomaisen täyttää kyselyn, viranomaisen vastaa hakemuksen perusteella arviointikysymyksiin kunkin ympäristötavoitteen osalta.
- Jokaisen ympäristötavoitteen osalta on kaksi mahdollista tulosta: KYLLÄ/EI.
  - Jos arvioitsija vastaa kaikkiin kohtiin EI, DNSH-arviointia ei tarvita.
  - Jos yhteen tai useampaan tavoitteeseen vastataan KYLLÄ, tarvitaan DNSH-arviointi.
  - Kyselylomakkeen tulos perustuu viranomaisen tekemään arviointiin hankkeen hakijoiden antamista vastauksista.
  - Jos vastataan kyllä, viranomaisen arvioi vielä, tarvitseeko hanke yleispiirteisen vai yksityiskohtaisen arvioinnin.

Projektikohtainen DNSH arviointi: yleispiirteinen arviointi

Yleispiirteinen arviointi?

- Yleispiirteisessä DNSH-arvioinnissa esitettävien arviointikysymysten tarkoituksena on arvioida yksinkertaistetusti hankkeen mahdollisia haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteisiin.
- Yleispiirteinen arviointi koostuu kuuden ympäristötavoitteen pääkysymyksistä ja tavoitteeseen liittyvistä tarkentavista alakysymyksistä. Kaikkiin kysymyksiin on vastattava.
- Arviointi toteutetaan yksivaiheisesti, ja sen voi suorittaa hakija tai viranomainen. On suositeltavaa, että hakija täyttää lomakkeen ja viranomainen tekee arvioinnin hakijan vastausten perusteella.
- Arvioinnissa noudatetaan yleisesti ottaen myös etusijalain mukaisessa prosessissa käytettyä logiikkaa ja arviointikysymyksiä*.
- **Yleispiirteinen arviointi on riittävä** silloin, kun ohjelmataso suunnittelussa on todettu, että yksittäisillä projekteilla ei ole merkittävää haittaa.
  - Kooltaan pienille projekteille tehdään yleispiirteinen arviointi, koska niiden vaikutukset todennäköisesti eivät ole merkittävät.
  - Voi silti olla, että projektien yhteisvaikutukset ovat merkittävästi haitallisia.

*) Etusijalakia varten kehitetyt DNSH-kysymykset noudattavat pääosin SYKE:n kehittämiä arviointikysymyksiä.

Projektin yleispiirteisen arvioinnin ABC

Tavanomaisesti, tämän vaiheen täyttää hakija. Viranomainen arvioi hakijan vastaukset.

1. Hakija vastaa ensin alakysymyksiin

Alakysymysten tarkoituksena on tukea hankkeen mahdollisten välittömien kielteisten ympäristövaikutusten tarkastelua ja pääkysymykseen vastaamista. Alakysymykset tarkastelevat tarkemmin ympäristötavoitteen eri osia ja mahdollisia haittavaikutuksia.

2. Hakija vastaa alakysymysten jälkeen pääkysymykseen

Pääkysymyksessä kysytään, onko hankkeella todennäköisesti merkittävä haitallinen vaikutus kyseiseen ympäristötavoitteeseen. Pääkysymykseen annettava vastaus perustuu alakysymyksiin annettuihin vastauksiin.

3. Viranomainen arvioi hakijan itsearvioinnin kokonaisuudessaan kaikkien kuuden ympäristötavoitteen osalta

Esimerkki yleispiirteisestä arvioinnista

Sähköisten taksien latausaseman rakentaminen	
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset
<p>1 ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastomuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</i></p> <p>Hankkeella ei ole suoria haitallisia vaikutuksia ilmastomuutoksen hillintään. Hankkeella on kuitenkin mahdollisesti välillisiä haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteeseen latausaseman rakentamisen kautta (esim. materiaalien kuljettaminen muilla kuin sähkökäyttöisillä ajoneuvoilla ja kasvillisuuden poistaminen rakennuspaikalla).</p>	<p><i>Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä?</i></p> <p>Hanke ei lisää suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Hanke vaikuttaa kasvihuonekaasupäästöihin ainoastaan välillisestä latausasemien rakennusvaiheesta. (Päästöjä syntyy lyhyellä aikavälillä rakennusvaiheesta).</p> <p><i>Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p> <p>Hankkeeseen liittyy maankäyttöä ja latausaseman tieltä joudutaan raivaamaan puita ja muuta kasvillisuutta. Näin ollen hanke vaikuttaa heikentävästi hiilinielujen kehitykseen. Vaikutus koskee kuitenkin hyvin pientä aluetta (5 m²) ja näin ollen vaikutus on olematon.</p> <p><i>Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?</i></p> <p>Vaikka latausasemien rakentamisvaiheessa käytetään fossiilisia polttoaineita, hanke ei edistä tai merkittävästi lisää polttoaineiden käyttöä. Hankkeen yleistavoitteena on vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä tarjoamalla ympäristöystävällinen (sähköinen) vaihtoehto fossiilisille polttoaineille.</p> <p><i>Liittyykö hankkeeseen muita haittavaikutuksia?</i></p> <p>Ei.</p>

Esimerkki viranomaisen evaluaatiosta

Viranomainen kirjaa lyhyen perustelun siitä onko projekti hyväksyttävä yleispiirteisen arvioinnin perusteella.

Esimerkki evaluaatiosta

Sähköisten taksien latausaseman rakentaminen	
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset
TAVOITTEET 1 – 6	
Lopputulos: (viranomainen täyttää)	
Projektin on hyväksytty DNSH-itsearviointin perusteella. Kaupunkimetsän vähäinen väheneminen ei tuota merkittävää negatiivista haittaa. Muita potentiaalisia negatiivisia vaikutuksia ei tunnistettu hakijan tai arvioitsijan toimesta.	

Projektikohtainen DNSH –arviointi: Yksityiskohtainen arviointi

Yleispiirteisen ja yksityiskohtaisen DNSH arvioinnin erot

Molemmissa arvioinneissa käytetään tismalleen samoja pää- ja alakysymyksiä.

Yleispiirteinen arviointi:

Yleispiirteisen DNSH arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yleisesti mahdolliset ympäristöriskit

- Arvioinnin voi tehdä joko hakija tai viranomainen
- Arvio perustuu lähinnä hakijan omaan arvioon
- Viranomainen evaluoi vain koko DNSH-arvioinnin
- Ei lieventämistoimenpiteitä
- Ei suoraa kytkyä taksonomian kriteereihin

Arvioinnin lopputulos:

- Projekti on hyväksytty DNSH arvioinnin osalta

Yksityiskohtainen DNSH arviointi:

Yksityiskohtaisen DNSH arvioinnin tavoitteena on tunnistaa yksityiskohtaisesti mahdolliset ympäristöriskit ja lieventää niiden vaikutuksia

- DNSH arvioinnin täyttää aina hakija
- Arvioinnin todistustaakka on suurempi
- Arvioinnin jokainen DNSH kriteerinmukaisuus evaluoidaan erikseen
- Niille ympäristötavoitteille joihin tunnistetaan riski, määritellään lieventämistoimenpiteet
- Nojaa vahvemmin EU:n taksonomian kriteereihin

Arvioinnin lopputulos:

- Projekti on DNSH:n mukainen

Milloin yksityiskohtaista arviointia tarvitaan?

- Silloin kun ohjelman suunnittelun tai luokittelukyselyn tulos ohjaa yksityiskohtaiseen arviointiin
- Suuret, fyysiset investoinnit, kuten infrastruktuurihankkeet tai tehdasinvestoinnit
- Hankkeet, jossa on *oletettavissa* merkittävää haittaa tuottavia toimia joita on syytä lieventää erityisillä lievennystoimenpiteillä
- Yksityiskohtaista arviointia tulee käyttää harkiten ja sen toteuttaminen vie sekä hakijalta että arvioitsijalta enemmän resursseja ja tietotaitoa.
- Monissa tilanteissa sekä hakija että viranomaiset tarvitsevat myös ulkopuolista tukea joko arvioinnin tekemiseen (kolmansien osapuolten verifioimat tiedot) tai niiden tulkitsemiseen viranomaisen taholta.

Yksityiskohtainen arviointi?

- Yksityiskohtaisen arvioinnin arviointikysymysten tarkoituksena on tunnistaa hankkeen mahdolliset haitalliset vaikutukset ympäristötavoitteisiin sekä osoittaa, mitä lieventämistoimia hankkeessa toteutetaan näiden haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai lieventämiseksi.
- Yksityiskohtainen DNSH-arviointi kytkeytyy EU:n taksonomian DNSH-kriteereihin. Kriteereitä on toistaiseksi vain ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, sekä geneerisesti muihin tavoitteisiin liittyen. Osa kriteereistä on hyvin epätarkkoja, osa hyvin spesifejä.

Hankkeelle tulee tehdä yksityiskohtainen DNSH-arviointi, mitä tehdä?

1. Tutustu EU:n taksonomian yleisiin DNSH-kriteereihin ennen arviointilomakkeen täyttämistä: resource.html (europa.eu)
2. Vastaa ensimmäisenä kunkin ympäristötavoitteen alakysymyksiin.
  - Jos vastauksesi johonkin alakysymyksistä on KYLLÄ (hankkeella on mahdollisia haittavaikutuksia), kuvaa mahdolliset toimenpiteet, joilla vaikutuksia pyritään välttämään tai lieventämään.
3. Alakysymyksiin laadittujen vastausten perusteella vastaa kutakin ympäristötavoitetta koskevaan pääkysymykseen.

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi perustuu EU:n taksonomialainsäädäntöön

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi rakentuu EU:n taksonomialainsäädännössä kuvattujen DNSH-kriteerien päälle. Tästä syystä viranomaisen tulisi yksityiskohtaista arviointia tehtäessä aina tutustua ensimmäiseksi taksonomialainsäädännön DNSH-kriteereihin.

Taksonomialainsäädäntö ei kuitenkaan toistaiseksi kata kaikkia toimintoja. Lisäksi lainsäädäntö ei kaikkien ympäristötavoitteiden osalta anna yksiselitteistä kriteeristöä DNSH-vaikutusten arviointiin.

Yleisten DNSH kriteerien käyttäminen

- Hankkeita arvioidessa voi käyttää DNSH:n yleisiä kriteereitä, erityisesti silloin kun toiminto on taksonomian ulkopuolista (*DNSH:n mukaisuuden todistaminen ei vaadi taksonomian mukaisuutta, eli sitä että edistäisi merkittävästi jotain taksonomiassa määriteltyä toimintaa*)
- DNSH:n yleiset kriteerit ovat toistaiseksi olemassa seuraaville tavoitteille:
  - ilmastonmuutokseen sopeutuminen,
  - vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojele,
  - pilaantumisen ehkäiseminen ja valvonta sekä
  - biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen.
- Ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ja kiertotaloudelle ei ole olemassa vastaavia yleisiä kriteerejä. (Ilmastonmuutoksen hillitsemisestä on olemassa kriteerit positiivisesta edistämisestä, mutta ei haitan tuotosta) Hakijoiden tulee siis täyttää nämä kohdat ilman linkitystä taksonomiaan, eikä myöskään viranomaisella ole käytössään selkeää kriteeristöä näiden kahden tavoitteen evaluoimiseen.

Geneeriset DNSH-kriteerit

Tavoite	Suosittelut DNSH:n vähimmäisvaatimukset
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Suorat kasvihuonekaasupäästöt on arvioitu ja tulokset julkistetaan (esim. sijoittajille ja asiakkaille pyydettyessä).</i>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä A .
Vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojele	Toiminta on vesi- ja merivarojen kestävää käyttöä ja suojele koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä B .
Siirtyminen kiertotalouteen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Toiminnassa arvioidaan sellaisten laitteiden ja komponenttien saatavuutta ja käytetään mahdollisuuksien mukaan sellaisia laitteita ja komponentteja, jotka ovat erittäin kestäviä ja kierrätettäviä ja jotka on helppo purkaa ja kunnostaa. Käytössä on jätehuoltosuunnitelma (tai vastaava), jolla varmistetaan mahdollisimman suuri uudelleenkäyttö, uudelleen käsittely tai kierrätys käyttöön päättyessä.</i>
Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevien DNSH:n yleisten kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomiaa koskevan säädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä C .
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen	Toiminta on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistamista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-asetuksen ((EU) 2021/2139) liitteessä D .

Liite A: [CCM Appendices.pdf \(europa.eu\)](#)

Liite B: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Liite C: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Liite D: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Yksityiskohtainen arviointimenettely

1

Hakija vastaa ensin alakysymyksiin

- Alakysymysten tarkoituksen on tukea hankkeen mahdollisten välittömien kielteisten ympäristövaikutusten tarkastelua ja pääkysymykseen vastaamista. Alakysymykset tarkastelevat tarkemmin ympäristötavoitteen eri osia ja mahdollisia haittavaikutuksia. Kussakin ohjelmassa määritellään merkittävä haitta.*
- Kunkin tunnistetun haitan osalta hakijaa pyydetään osoittamaan vastaava **lieventämistoimenpide**.

2

Hakija vastaa alakysymysten jälkeen pääkysymykseen

- Pääkysymyksessä kysytään, onko hankkeella todennäköisesti merkittävä haitallinen vaikutus kyseiseen ympäristötavoitteeseen.
- Pääkysymykseen annettava vastaus perustuu alakysymyksiin annettuihin vastauksiin.

3

Viranomaisen evaluoi vastaukset

- Viranomaisen evaluoi hakijoiden vastaukset kuhunkin ympäristötavoitteeseen sekä arvioinnin lopuksi koko hankkeen ja sen, onko hanke DNSH:n mukainen.

*) DNSH:n soveltamisesta RRF:n nojalla annettujen teknisten ohjeiden 1 artiklassa annetaan viitteitä siitä, mitä tarkoitetaan sillä, että hankkeesta ei aiheudu merkittävää haittaa, mikä voi auttaa sen määrittämisessä, onko hankkeella vaarassa olla haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteeseen.

Lieventämistoimet

Lieventämistoimenpiteillä pyritään vähentämään, välttämään tai kompensoimaan rahoitettavien hankkeiden mahdollisia haitallisia ympäristövaikutuksia.

- Toimenpiteet voivat olla ennaltaehkäiseviä, korjaavia tai korvaavia toimenpiteitä.
  - Ennaltaehkäisy tarkoittaa, että mahdollinen vaikutus estetään tai sitä vähennetään ennen sen syntymistä.
  - Korjaavat toimenpiteet vähentävät vaikutuksia hyväksyttävälle tasolle.
  - Jos ehkäisevät tai korjaavat toimenpiteet epäonnistuvat, sovelletaan korvaavia toimenpiteitä. Niillä kompensoidaan hankkeen mahdollisia välttämättömiä haitallisia vaikutuksia.

Jos vastaus arvioinnin alakysymyksiin on KYLLÄ, mahdolliset lieventämistoimet tulee määritellä kyseisen tavoitteen osalta

Miten hakijan tulisi kuvata lieventämistoimet hakemuksessa?

- Hakijan tulee kuvata hankkeessa toteutettavat lieventämistoimet ja mahdollisuuksien mukaan tukea kuvausta erillisessä asiakirjassa tai antaa linkki, jota kautta viranomaisnäkee kuvauksen lieventämistoimesta ja sen toteutuksesta hankkeessa.
- Lieventämistoimien kuvaukseen voi käyttää kolmansiä osapuolia.

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 1/2

Merituulivoimapaiston laajentaminen		
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin
<p>1</p> <p>ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus:</i></p>	<p><i>Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä?</i></p> <p>KYLLÄ/EI</p> <p>Hankkeen merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöt syntyvät elinkaaren alku- ja loppupäässä suoritettavista työvaiheista (rakentaminen ja purku), sekä rakentamisessa käytettävistä materiaaleista. Päästöintensiivisiä materiaaleja tuulivoimassa ovat erityisesti teräs ja betoni.</p> <p>Hanke ei kuitenkaan aiheuta merkittäviä suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Turbiinien käytössä olon aikana vähäisiä päästöjä syntyy käytännössä vain niille tehtävistä huoltotoimenpiteistä, kuten LNG:llä kulkevista huoltoaluksista tai uusista varaosista ja vaihteistojen voiteluöljyistä.</p> <p>Käytön aikaisten, eli suorien kasvihuonekaasupäästöjen määrää lievennetään suorittamalla voimaloihin ennakoitusti ja keskitetysti. Tämä vähentää yksittäisten tai yllättävien huoltomatkojen tarvetta ja siten käytetyn fossiilisen polttoaineen määrää. Meriliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien (sähköiset huoltoalukset ja uusiutuvat polttoaineet) voidaan myös olettaa yleistyvän hankkeen elinkaaren aikana, jotka osaltaan tukevat päästöjen minimointia. Hanke tulee painottamaan tällaisia teknologioita huoltopalveluiden kilpailutuksessa.</p> <p><i>Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p>	

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 2/2

Merituulivoimapuiston laajentaminen		
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin
<p>1 ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus: Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, ja se osaltaan edistää siirtymää uusiutuviin sähköntuotantolähteisiin. Hankeen vähäisiä, suoria kasvihuonekaasupäästöjä voidaan entisestään vähentää järkevällä huoltotoimenpiteiden suunnittelulla. Vaikutukset merenpohjan hiilinieluihin- ja varastoihin minimoidaan valitsemalla maankäytön alueet perustuen kattavaan merenpohjan tutkimukseen.</p>	<p><i>B - Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p> <p><i>Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeen rakentamiseen liittyy maankäyttöä sekä maalla että merenpohjassa, joilla voi olla vähentävä vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin. Näitä työvaiheita ovat mm. tekosaarien rakentaminen, yksi merenalainen perustus sekä sähkökaapelilinjojen rakentaminen. Uutta sähköasemaa ei tarvitse rakentaa hankkeen yhteydessä. Hankkeen vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin riippuu merenpohjan lähtötilasta sekä siitä, mistä tekosaariin käytettävä maa-aines tuodaan. Näitä vaikutuksia minimoidaan valitsemalla tekosaariin tuotu maa-aines läheisen ratahankkeen kallio- ja maanrakennustöiden sivuvirroista. Vedenalaiseen maankäyttöön (ts. tekosaarten ja turbiinien sijoitukseen) valitaan ne alueet, joilla on merenpohjalle suoritettavan tutkimuksen perusteella mahdollisimman pieni vaikutus olemassa oleviin hiilivarastoihin.</p> <p><i>C - Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p> <p>Fossiilisten polttoaineitten käyttöä ei voida täysin poissulkea hankkeen elinkaaren kaikista vaiheista. Hanke ei kuitenkaan edistä fossiilisten polttoaineitten käyttöä, vaan siirtymää uusiutuvaan sähköntuotantoon.</p> <p><i>D - Onko muita haittavaikutuksia?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p>	<p>Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin</p> <p>Esim. GTK tekee merenpohjan geologisia selvityksiä, joiden avulla voidaan ennakoiden vähentää vaikutusta merenpohjan hiilinieluihin ja varastoihin: https://www.gtk.fi/palvelut/ymparisto/merenpohjan-geologinen-selvitys/</p>

5. Projektitason DNSH koulutukset

Projektikohtainen DNSH-arviointi

Koulutustilaisuus 1 – yleispiirteinen arviointi

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa DNSH-koulutukseen

ENSIMMÄISEN KOULUTUKSEN TAVOITTEENA ON

Osallistujat tuntevat yksinkertaisen DNSH-arvioinnin perusteet

Johdanto

Kansallisten DNSH-ohjeistusten käyttötarkoitus

Ohjelma- tai projektikohtaisen DNSH-arvioinnin ohjeistusten käytöstä ei ole tehty päätöksiä.

1.

Ohjeistuksia voidaan soveltaa kaikessa kansallisessa rahoituksessa kaikille tuensaajille.

2.

Ohjeistukset eivät syrjäytä mitään nykyisiä ohjeistuksia liittyen esimerkiksi RRF:n tai rakennerahastojen rahoitukseen.

3.

Ohjeistuksia tulee aina muokata kunkin tukiviranomaisen omiin prosesseihin soveltuviksi.

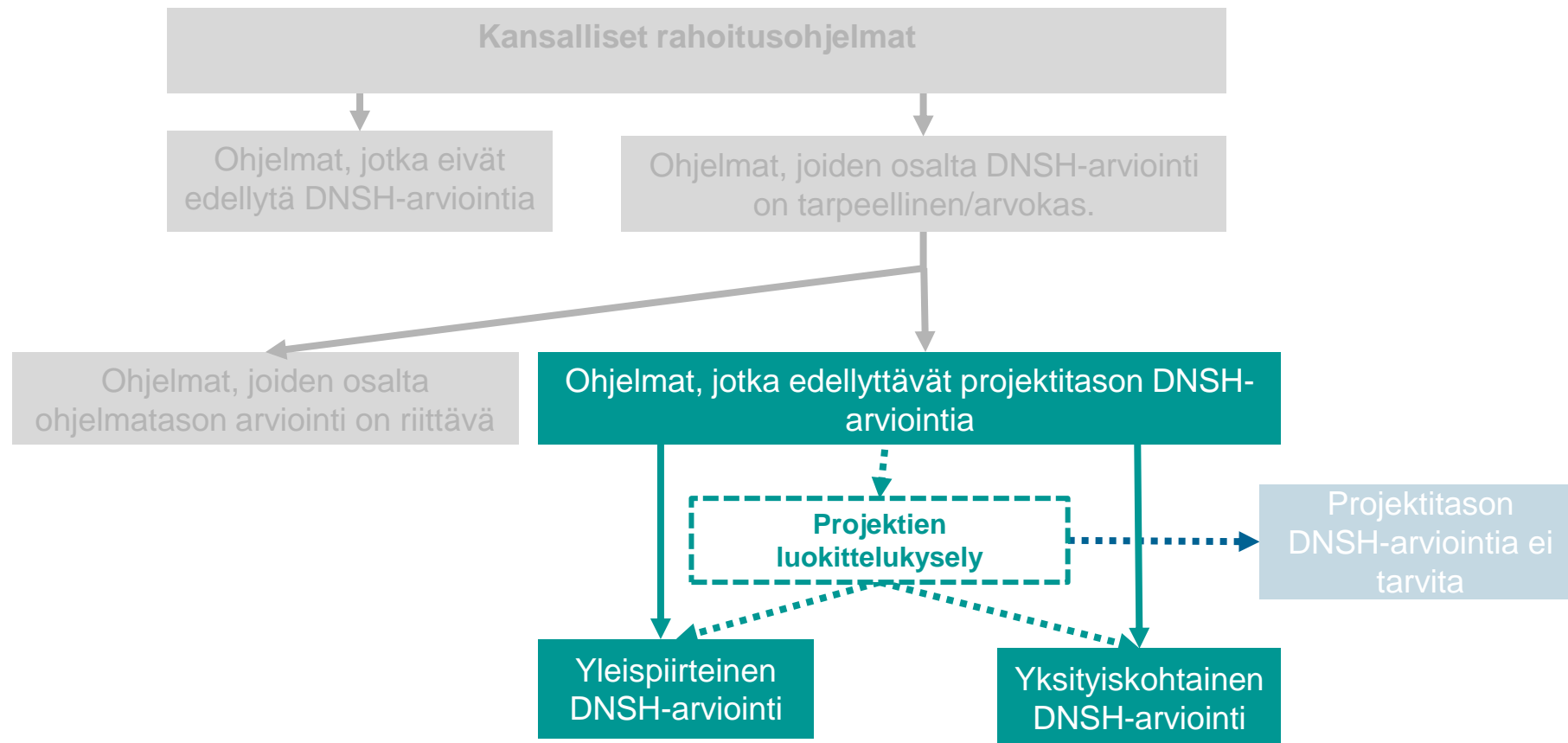
4.

Hankkeessa kehitetyt kansalliset DNSH-ohjeistukset

Ohjeistusta annetaan kahdella tasolla:

- Ohjelmaohjeistus
- Projektiohjeistus

Mitä tarkoittaa se, ettei näille tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa? (I)

DNSH:n arviointikysymysten perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä suoria kasvihuonekaasupäästöjä;
- Heikentää hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja;
- Edistää fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toiminta:

- Ei saa lisätä tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä;
- Tulisi varautua äärimmäisiin sääilmiöihin.

Veden ja merten kestävä käyttö

Toiminta ei saa:

- Vaikuttaa veden laatuun, vesieliöstöön, pohjan olosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen, kuten ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntymiseen, kalojen elinympäristön heikkenemiseen tai haitallisten vieraslajien leviämiseen;
- Lisätä lämpökuormaa.

Mitä merkittävä haitta tarkoittaa? (II)

On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projektikohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai hanketason DNSH-arvioinnin avulla.

Siirtyminen kiertotalouteen

Toiminta ei saa :

- Lisätä luonnonvarojen käyttöä tai vaikeuttaa materiaalien kierrätystä;
- Vaikeuttaa tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentää tuotteiden käyttöikä;
- Lisätä jätteiden hävittämistä tai polttamista (esim. lisätä syntyvän jätteen haitallisuutta).

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä ympäristön kemikalisoitumista;
- Aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä;
- Johtaa ympäristöriskien lisääntymiseen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

Toiminta ei saa:

- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiskokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy;
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristön laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai levinneisyysaluetta tai haitata ekosysteemin suojelua ja ennallistamista.

Yleispiirteinen arviointi

Yleispiirteinen arviointi?

Yleispiirteisessä DNSH-arvioinnissa esitettävien arviointikysymysten tarkoituksena on arvioida yksinkertaistetusti hankkeen mahdollisia haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteisiin.

Yleispiirteinen arviointi koostuu kuuden ympäristötavoitteen **pääkysymyksistä** ja tavoitteeseen liittyvistä tarkentavista **alakysymyksistä**. Kaikkiin kysymyksiin on vastattava.

Arviointi toteutetaan **yksivaiheisesti**, ja sen voi suorittaa **hakija tai viranomainen**. On suositeltavaa, että hakija täyttää lomakkeen ja viranomainen tekee evaluoinnin hakijan vastausten perusteella.

Yleispiirteinen arviointi nojaa pitkälti **hakijan omaan kuvaukseen**, joten se ei välttämättä takaa DNSH:n *mukaisuutta*.

Arvioinnissa noudatetaan yleisesti ottaen myös **etusijalain** mukaisessa prosessissa käytettyä logiikkaa ja arviointikysymyksiä*.

*) Etusijalakia varten kehitetyt DNSH-kysymykset noudattavat pääosin SYKE:n kehittämiä arviointikysymyksiä.

Milloin yleispiirteinen arviointi on riittävä?

Yleispiirteinen arviointi on riittävä silloin, kun ohjelmatason suunnittelussa on todettu, että yksittäisillä projekteilla ei todennäköisesti ole merkittävää haittaa tai jos yksittäinen hanke on arvioitu niin kutsutun luokittelukyselyn kautta vain vähäistä haittaa tuottavaksi (luokittelukysely käsitellään kolmannessa koulutuksessa).

Yleispiirteinen arviointi voi tulla kyseeseen esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Yksittäinen hanke on kooltaan (raha/vaikutukset) pieni
- Rahoitusohjelmassa rahoitetaan runsaasti pieniä projekteja joilla saattaa olla merkittävä yhteisvaikutus
- Ohjelmasuunnittelussa on tunnistettu jokin tietty ympäristötavoite jonka haittojen ehkäisyyn tulee keskittyä

Projektin yleispiirteisen arvioinnin ABC

Tavanomaisesti, vaiheet 1 ja 2 täyttää hakija. Viranomainen vaiheen 3.

1 Hakija vastaa ensin alakysymyksiin

2 Hakija vastaa alakysymysten jälkeen pääkysymykseen

3 Viranomainen evaluoi vastaukset

- Alakysymysten tarkoituksena on tukea hankkeen mahdollisten välittömien kielteisten ympäristövaikutusten tarkastelua ja pääkysymykseen vastaamista.
- Alakysymykset tarkastelevat tarkemmin ympäristötavoitteen eri osia ja mahdollisia haittavaikutuksia.

- Pääkysymyksessä kysytään, onko hankkeella todennäköisesti merkittävä haitallinen vaikutus kyseiseen ympäristötavoitteeseen.
- Pääkysymykseen annettava vastaus perustuu alakysymyksiin annettuihin vastauksiin.

- Viranomainen evaluoi hakijan itsearvioinnin kokonaisuudessaan kaikkien kuuden ympäristötavoitteen osalta.

Esimerkki yleispiirteisestä arvioinnista

Sähköisten taksien latausaseman rakentaminen	
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset
<p>1 ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</i></p> <p>Hankkeella ei ole suoria haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään. Hankkeella on kuitenkin mahdollisesti välillisiä haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteeseen latausaseman rakentamisen kautta (esim. materiaalien kuljettaminen muilla kuin sähkökäyttöisillä ajoneuvoilla ja kasvillisuuden poistaminen rakennuspaikalla).</p>	<p><i>Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä?</i></p> <p>Hanke ei lisää suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Hanke vaikuttaa kasvihuonekaasupäästöihin ainoastaan välillisestä latausasemien rakennusvaiheesta. (Päästöjä syntyy lyhyellä aikavälillä rakennusvaiheessa).</p> <p><i>Vähentääkö hanke hiilinielujen ja/tai hiilivarastojen määrää tai heikentää niiden laatua?</i></p> <p>Hankkeeseen liittyy maankäyttöä ja latausaseman tieltä joudutaan raivaamaan puita ja muuta kasvillisuutta. Näin ollen hanke vaikuttaa heikentävästi hiilinielujen kehitykseen. Vaikutus koskee kuitenkin hyvin pientä aluetta (5 m²) ja näin ollen vaikutus on olematon.</p> <p><i>Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?</i></p> <p>Vaikka latausasemien rakentamisvaiheessa käytetään fossiilisia polttoaineita, hanke ei edistä tai merkittävästi lisää polttoaineiden käyttöä. Hankkeen yleistavoitteena on vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä tarjoamalla ympäristöystävällinen (sähköinen) vaihtoehto fossiilisille polttoaineille.</p> <p><i>Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia?</i></p> <p>Ei.</p>

Esimerkki viranomaisen evaluaatiosta

Viranomainen kirjaa lyhyen perustelun siitä onko projekti hyväksyttävä yleispiirteisen arvioinnin perusteella.

Esimerkki evaluaatiosta

Sähköisten taksien latausaseman rakentaminen	
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset
TAVOITTEET 1 – 6	
Lopputulos: (viranomainen täyttää)	
Projektin on hyväksytty DNSH-itsearviointin perusteella. Kaupunkimetsän vähäinen väheneminen ei tuota merkittävää negatiivista haittaa. Muita potentiaalisia negatiivisia vaikutuksia ei tunnistettu hakijan tai arvioitsijan toimesta.	

On aika hypätä Howspace-työtilaan

Ohjeet

1. Howspaceessa tehtävänäsi on tehdä yleispiirteinen arviointi kuvitteelliselle hankkeelle.
2. Täyttäkää harjoituksessa yleispiirteisen arvioinnin kaikki vaiheet (niin hakijan kuin viranomaisen normaalisti täyttämät)

Tehtävän voi tehdä pienryhmissä tai itsenäisesti. Howspaceen on luotu pienryhmätiloja, joihin teidät on jaettu valmiiksi. Voitte tehdä tehtävän myös oman fyysisen ryhmänne kesken.

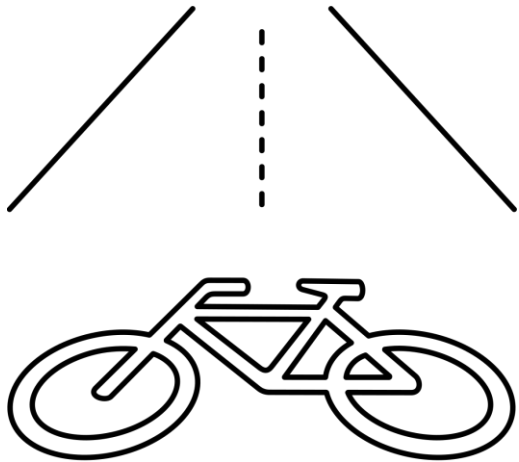

Jos tarvitsette apua, nostakaa Teamssissa kätenne ja kouluttaja tulee Howspace –keskustelutilaanne.

Palataan Teamssiin klo 14.40

Uuden pyörävaellusreitin perustaminen

Hankkeessa kaupungit X ja Y perustavat 150 km pitkän pyörävaellusreitin Länsi-Suomeen. Pyöräreitin tarkoituksena on parantaa Suomen läpi kulkevaa pyöräinfraa ja tuoda kansallispuistot paremmin saavutettaviksi. Reittihanke on osa kaupunkien X ja Y "Päästötön matkailu kaikille" –hanketta.

Pyöräreitti yhdistää kaksi suurta kaupunkia ja kaksi kansallispuistoa, siten että kummastakin kaupungista voi halutessaan tehdä päiväretken lähimpään kansallispuistoon. Pyöräreitin perustamisessa hyödynnetään olemassa olevaa tieinfraa, mutta osaa reitin suunnitelluista teistä joudutaan kunnostamaan (päällystämään) ympärivuotisen pyöräilyn mahdollistamiseksi.

Pyöräreitin vuosittaiseksi kävijä/käyttäjämääräksi arvioidaan yhteensä 7 000 ihmistä vuodesta 2025 alkaen.

Tehtävänänne on täyttää yleispiirteisen arvioinnin lomake seuraavista näkökulmista:

- A) Mitä tietoa hakijan pitäisi tarjota arvioinnissaan (kunkin kysymyksen kohdalla)
- B) Millä perusteilla viranomainen evaluoisi hakemuksen (viimeinen kohta jonka viranomainen täyttää)

Purku ja yhteinen keskustelu

1

Oliko jokin ympäristötavoite haastava vastattava?

2

Mitä lisäselvitettävää hankkeen vaikutuksista pitäisi tehdä evaluoinnin tueksi?

3

Mitä haasteita yleispiirteiseen arviointiin voi liittyä?

4

Mistä löytää tietoa evaluatian tueksi?

5

Mitä muita ajatuksia harjoitus herätti?

Projektikohtainen DNSH-arviointi

Koulutustilaisuus 2 – yksityiskohtainen arviointi

WEBINAARI

7.9.2023

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa DNSH koulutukseen

PÄIVÄN TAVOTTEET

Osallistujat tietävät
yksityiskohtaisen arvioinnin
vaiheet ja sisällön

Koulutustilaisuus 2

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi

Mitä tarkoittaa se, ettei näille tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa? (I)

DNSH:n arviointikysymysten perusteella on mahdollista määritellä, mitä tarkoittaa se, ettei tavoitteille aiheudu merkittävää haittaa.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä suoria kasvihuonekaasupäästöjä;
- Heikentää hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja;
- Edistää fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Toiminta:

- Ei saa lisätä tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä;
- Tulisi varautua äärimmäisiin sääilmiöihin.

Veden ja merten kestävä käyttö

Toiminta ei saa:

- Vaikuttaa veden laatuun, vesieliöstöön, pohjan olosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen, kuten ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntymiseen, kalojen elinympäristön heikkenemiseen tai haitallisten vieraslajien leviämiseen;
- Lisätä lämpökuormaa.

Mitä merkittävä haitta tarkoittaa? (II)

On tärkeää muistaa, että **useimmissa tapauksissa ei ole selvää, mitä "merkittävä" tarkalleen ottaen tarkoittaa** – vaan se vaihtelee projektikohtaisesti. Merkittävyys olisi määriteltävä kussakin yksittäistapauksessa ohjelma- tai hanketason DNSH-arvioinnin avulla.

Siirtyminen kiertotalouteen

Toiminta ei saa :

- Lisätä luonnonvarojen käyttöä tai vaikeuttaa materiaalien kierrätystä;
- Vaikeuttaa tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentää tuotteiden käyttöikä;
- Lisätä jätteen hävittämistä tai polttamista (esim. lisätä syntyvän jätteen haitallisuutta).

Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen

Toiminta ei saa:

- Lisätä ympäristön kemikalisoitumista;
- Aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä;
- Johtaa ympäristöriskien lisääntymiseen.

Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen

Toiminta ei saa:

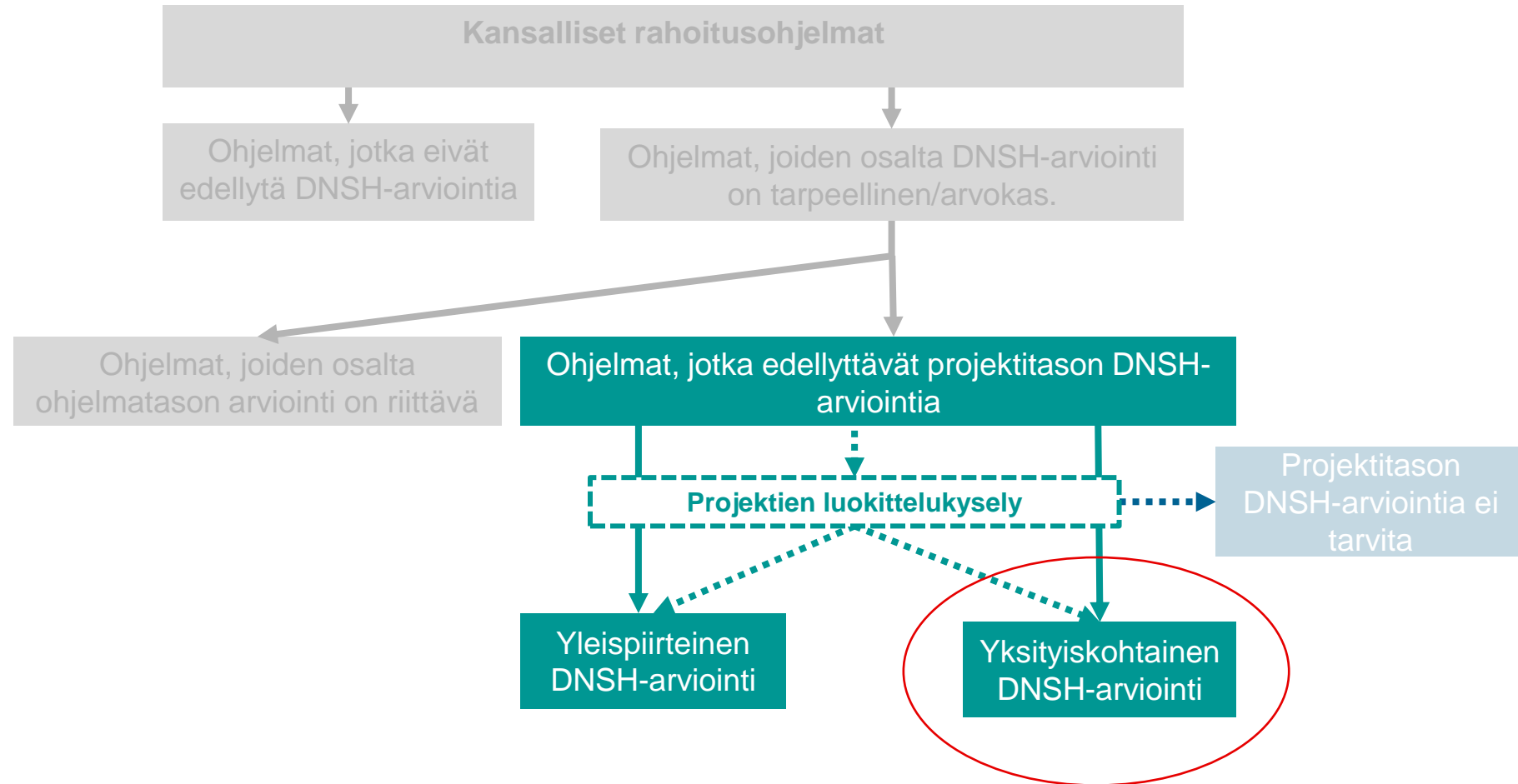
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymiskokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy;
- Alentaa, pirstoa tai heikentää suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristön laatua;
- Vähentää suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokokoa tai levinneisyysaluetta tai haitata ekosysteemin suojelua ja ennallistamista.

Hankkeessa kehitetyt kansalliset DNSH-ohjeistukset

Ohjeistusta annetaan kahdella tasolla:

- Ohjelmaohjeistus
- Projektiohjeistus

Yksityiskohtainen arviointi

Milloin yksityiskohtaista arviointia tarvitaan?

- Silloin kun ohjelman suunnittelun tai luokittelukyselyn tulos ohjaa yksityiskohtaiseen arviointiin
  - Käsitellään kolmannella koulutuskerralla
- Suuret, fyysiset investoinnit, kuten infrastruktuurihankkeet tai tehdasinvestoinnit
- Hankkeet, jossa on *oletettavissa* merkittävää haittaa tuottavia toimia joita on syytä lieventää erityisillä lievennystoimenpiteillä
- Yksityiskohtaista arviointia tulee käyttää harkiten ja sen toteuttaminen vie sekä hakijalta että arvioitsijalta enemmän resursseja ja tietotaitoa.
- Monissa tilanteissa sekä hakija että viranomaiset tarvitsevat myös ulkopuolista tukea joko arvioinnin tekemiseen (kolmansien osapuolten verifioimat tiedot) tai niiden tulkitsemiseen viranomaisen taholta.

Yksityiskohtainen arviointi?

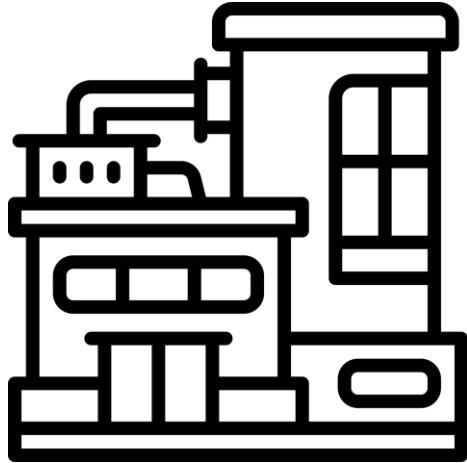
- Yksityiskohtaisen arvioinnin arviointikysymysten tarkoituksena on tunnistaa hankkeen mahdolliset haitalliset vaikutukset ympäristötavoitteisiin sekä osoittaa, mitä lieventämistoimia hankkeessa toteutetaan näiden haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai lieventämiseksi.
- Yksityiskohtainen DNSH-arviointi kytkeytyy EU:n taksonomian DNSH-kriteereihin. Kriteereitä on toistaiseksi vain ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, sekä geneerisesti muihin tavoitteisiin liittyen. Osa kriteereistä on hyvin epätarkkoja, osa hyvin spesifejä.

Hankkeelle tulee tehdä yksityiskohtainen DNSH-arviointi, mitä tehdä?

1. Tutustu EU:n taksonomian yleisiin DNSH-kriteereihin ennen arviointilomakkeen täyttämistä: [resource.html \(europa.eu\)](https://resource.html.europa.eu)
2. Vastaa ensimmäisenä kunkin ympäristötavoitteen alakysymyksiin.
  - Jos vastauksesi johonkin alakysymyksistä on KYLLÄ (hankkeella on mahdollisia haittavaikutuksia), kuvaa mahdolliset toimenpiteet, joilla vaikutuksia pyritään välttämään tai lieventämään.
3. Alakysymyksiin laadittujen vastausten perusteella vastaa kutakin ympäristötavoitetta koskevaan pääkysymykseen.

Rakennustuotevalmistajan laiteinvestointi

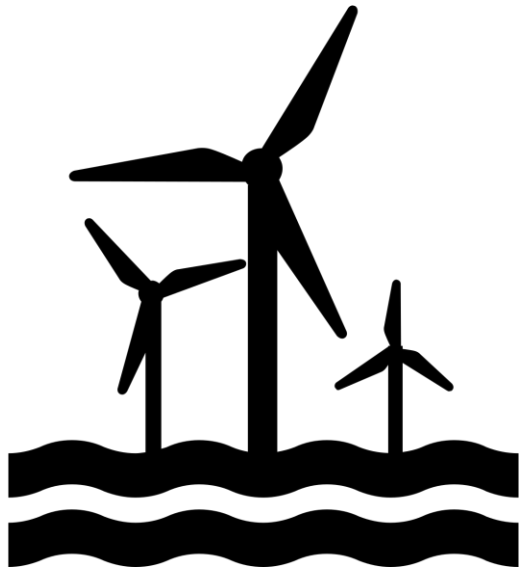
Rakennustuotevalmistaja X leikkaa ohutlevyjä ja valmistaa erilaisia rakennustuotteita rakennusteollisuuden käyttöön. Tuotevalmistaja hyödyntää ohutlevyjen leikkauksessa laserleikkausta ja hakee nyt rahoitusta toiseen laserleikkaukseen tuotannon skaalaamiseksi. Uudet investoinnit parantaisivat yrityksen kilpailukykyä ja loisivat kapasiteettia palvelulla suuria asiakkaita.

Laiteinvestointi toteutetaan olemassa olevan tehtaan sisällä.

Laserleikkaukselle on myös olemassa myös ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja, kuten vesileikkaus.

Tuotevalmistaja hakee investointia kunnan alueellisen kehittämisen rahoitusohjelmasta.

Merituulivoimapuiston laajentaminen

Yritys X hakee rahoitusta merituulivoimapuiston laajentamiseen Suomen länsirannikolla. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa kolme uutta tuulivoimaturbiinia. Hankkeessa on samanaikaisesti tarkoitus kartoittaa turbiinien perustusten rakentamisen kustannuksia.

Kaksi turbiinia rakennettaisiin tekosaarille, jotka tehtäisiin osana hanketta. Kolmas turbiini rakennettaisiin merenalaisten perustusten päälle. Merenalaisten perustusten rakentaminen vaatisi merenpohjan ruoppausta.

Kaikki kolme turbiinia sijoitettaisiin mahdollisimman lähelle rantaviivaa, jotta voitaisiin välttyä syvälle mereen rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Merituulivoimapuiston laajentaminen lisäisi kaupungin X uusiutuvan energian saantia 200 GWh:lla.

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi perustuu EU:n taksonomialainsäädäntöön

Yksityiskohtainen DNSH-arviointi rakentuu EU:n taksonomialainsäädännössä kuvattujen DNSH-kriteerien päälle. Tästä syystä viranomaisen tulisi yksityiskohtaista arviointia tehtäessä aina tutustua ensimmäiseksi taksonomialainsäädännön DNSH-kriteereihin.

Taksonomialainsäädäntö ei kuitenkaan toistaiseksi kata kaikkia toimintoja. Lisäksi lainsäädäntö ei kaikkien ympäristötavoitteiden osalta anna yksiselitteistä kriteeristöä DNSH-vaikutusten arviointiin.

Yleisten DNSH kriteerien käyttäminen

- Hankkeita arvioidessa voi käyttää DNSH:n yleisiä kriteereitä, erityisesti silloin kun toiminto on taksonomian ulkopuolista (*DNSH:n mukaisuuden todistaminen ei vaadi taksonomian mukaisuutta, eli sitä että edistäisi merkittävästi jotain taksonomiassa määriteltyä toimintaa*)
- DNSH:n yleiset kriteerit ovat toistaiseksi olemassa seuraaville tavoitteille:
  - ilmastonmuutokseen sopeutuminen,
  - vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojele,
  - pilaantumisen ehkäiseminen ja valvonta sekä
  - biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen.
- Ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ja kiertotaloudelle ei ole olemassa vastaavia yleisiä kriteerejä. (Ilmastonmuutoksen hillitsemisestä on olemassa kriteerit positiivisesta edistämisestä, mutta ei haitan tuotosta) Hakijoiden tulee siis täyttää nämä kohdat ilman linkitystä taksonomiaan, eikä myöskään viranomaisella ole käytössään selkeää kriteeristöä näiden kahden tavoitteen evaluoimiseen.

Geneeriset DNSH-kriteerit

Tavoite	Suosittelut DNSH:n vähimmäisvaatimukset
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Suorat kasvihuonekaasupäästöt on arvioitu ja tulokset julkistetaan (esim. sijoittajille ja asiakkaille pyydettyessä).</i>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä A .
Vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojele	Toiminta on vesi- ja merivarojen kestävää käyttöä ja suojele koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-ilmastosäädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä B .
Siirtyminen kiertotalouteen	<i>(DNSH:n yleiset kriteerit eivät ole käytettävissä) Toiminnassa arvioidaan sellaisten laitteiden ja komponenttien saatavuutta ja käytetään mahdollisuuksien mukaan sellaisia laitteita ja komponentteja, jotka ovat erittäin kestäviä ja kierrätettäviä ja jotka on helppo purkaa ja kunnostaa. Käytössä on jätehuoltosuunnitelma (tai vastaava), jolla varmistetaan mahdollisimman suuri uudelleenkäyttö, uudelleen käsittely tai kierrätys käyttöön päättyessä.</i>
Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	Toiminta on EU:n taksonomia-asetusta täydentävien pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevien DNSH:n yleisten kriteerien mukaista. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomiaa koskevan säädöksen ((EU) 2021/2139) liitteessä C .
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen	Toiminta on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistamista koskevien yleisten DNSH-kriteerien mukaista, jotka täydentävät EU:n taksonomia-asetusta. Saatavilla EU:n delegoidun taksonomia-asetuksen ((EU) 2021/2139) liitteessä D .

Liite A: [CCM Appendices.pdf \(europa.eu\)](#)

Liite B: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Liite C: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Liite D: [Microsoft Word - 1 EN annexe acte autonome part1 v16 \(europa.eu\)](#)

Yksityiskohtainen arviointimenettely

1

Hakija vastaa ensin alakysymyksiin

- Alakysymysten tarkoituksen on tukea hankkeen mahdollisten välittömien kielteisten ympäristövaikutusten tarkastelua ja pääkysymykseen vastaamista. Alakysymykset tarkastelevat tarkemmin ympäristötavoitteen eri osia ja mahdollisia haittavaikutuksia. Kussakin ohjelmassa määritellään merkittävä haitta.*
- Kunkin tunnistetun haitan osalta hakijaa pyydetään osoittamaan vastaava **lieventämistoimenpide**.

2

Hakija vastaa alakysymysten jälkeen pääkysymykseen

- Pääkysymyksessä kysytään, onko hankkeella todennäköisesti merkittävä haitallinen vaikutus kyseiseen ympäristötavoitteeseen.
- Pääkysymykseen annettava vastaus perustuu alakysymyksiin annettuihin vastauksiin.

3

Viranomaisen evaluoi vastaukset

- Viranomaisen evaluoi hakijoiden vastaukset kuhunkin ympäristötavoitteeseen sekä arvioinnin lopuksi koko hankkeen ja sen, onko hanke DNSH:n mukainen.

*) DNSH:n soveltamisesta RRF:n nojalla annettujen teknisten ohjeiden 1 artiklassa annetaan viitteitä siitä, mitä tarkoitetaan sillä, että hankkeesta ei aiheudu merkittävää haittaa, mikä voi auttaa sen määrittämisessä, onko hankkeella vaarassa olla haitallisia vaikutuksia ympäristötavoitteeseen.

Lieventämistoimet

Lieventämistoimenpiteillä pyritään vähentämään, välttämään tai kompensoimaan rahoitettavien hankkeiden mahdollisia haitallisia ympäristövaikutuksia.

- Toimenpiteet voivat olla ennaltaehkäiseviä, korjaavia tai korvaavia toimenpiteitä.
  - Ennaltaehkäisy tarkoittaa, että mahdollinen vaikutus estetään tai sitä vähennetään ennen sen syntymistä.
  - Korjaavat toimenpiteet vähentävät vaikutuksia hyväksyttävälle tasolle.
  - Jos ehkäisevät tai korjaavat toimenpiteet epäonnistuvat, sovelletaan korvaavia toimenpiteitä. Niillä kompensoidaan hankkeen mahdollisia väittämättömiä haitallisia vaikutuksia.

Jos vastaus arvioinnin alakysymyksiin on KYLLÄ, mahdolliset lieventämistoimet tulee määritellä kyseisen tavoitteen osalta

Miten hakijan tulisi kuvata lieventämistoimet hakemuksessa?

- Hakijan tulee kuvata hankkeessa toteutettavat lieventämistoimet ja mahdollisuuksien mukaan tukea kuvausta erillisessä asiakirjassa tai antaa linkki, jota kautta viranomaisen näkee kuvauksen lieventämistoimesta ja sen toteutuksesta hankkeessa.
- Lieventämistoimien kuvaukseen voi käyttää kolmansiä osapuolia.

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 1/2

Merituulivoimapuiston laajentaminen		
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin
<p>1</p> <p>ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus:</i></p>	<p><i>Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä?</i></p> <p>KYLLÄ/EI</p> <p>Hankkeen merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöt syntyvät elinkaaren alku- ja loppupäässä suoritettavista työvaiheista (rakentaminen ja purku), sekä rakentamisessa käytettävistä materiaaleista. Päästöintensiivisiä materiaaleja tuulivoimassa ovat erityisesti teräs ja betoni.</p> <p>Hanke ei kuitenkaan aiheuta merkittäviä suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Turbiinien käytössä olon aikana vähäisiä päästöjä syntyy käytännössä vain niille tehtävistä huoltotoimenpiteistä, kuten LNG:llä kulkevista huoltoaluksista tai uusista varaosista ja vaihteistojen voiteluöljyistä.</p> <p>Käytön aikaisten, eli suorien kasvihuonekaasupäästöjen määrää lievennetään suorittamalla voimaloihin ennakkoidusti ja keskitetysti. Tämä vähentää yksittäisten tai yllättävien huoltomatkojen tarvetta ja siten käytetyn fossiilisen polttoaineen määrää. Meriliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien (sähköiset huoltoalukset ja uusiutuvat polttoaineet) voidaan myös olettaa yleistyvän hankkeen elinkaaren aikana, jotka osaltaan tukevat päästöjen minimointia. Hanke tulee painottamaan tällaisia teknologioita huoltopalveluiden kilpailutuksessa.</p> <p><i>Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p>	

Esimerkki yksityiskohtaisesta arvioinnista 2/2

Merituulivoimapuiston laajentaminen		
Ympäristötavoitetta koskeva pääkysymys	Ympäristötavoitetta koskevat alakysymykset	Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin
<p>1 ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINEN</p> <p><i>Onko hankkeella todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i></p> <p><i>Hakijan vastaus: Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen, ja se osaltaan edistää siirtymää uusiutuviin sähköntuotantolähteisiin. Hankeen vähäisiä, suoria kasvihuonekaasupäästöjä voidaan entisestään vähentää järkevällä huoltotoimenpiteiden suunnittelulla. Vaikutukset merenpohjan hiilinieluihin- ja varastoihin minimoidaan valitsemalla maankäytön alueet perustuen kattavaan merenpohjan tutkimukseen.</p>	<p><i>B - Vähentääkö hanke hiilinieluja ja/tai hiilivarastoja?</i></p> <p><i>Kyllä/Ei</i></p> <p>Hankkeen rakentamiseen liittyy maankäyttöä sekä maalla että merenpohjassa, joilla voi olla vähentävä vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin. Näitä työvaiheita ovat mm. tekosaarien rakentaminen, yksi merenalainen perustus sekä sähkökaapelilinjojen rakentaminen. Uutta sähköasemaa ei tarvitse rakentaa hankkeen yhteydessä. Hankkeen vaikutus olemassa oleviin hiilinieluihin ja/tai -varastoihin riippuu merenpohjan lähtötilasta sekä siitä, mistä tekosaariin käytettävä maa-aines tuodaan. Näitä vaikutuksia minimoidaan valitsemalla tekosaariin tuotu maa-aines läheisen ratahankkeen kallio- ja maanrakennustöiden sivuvirroista. Vedenalaiseen maankäyttöön (ts. tekosaarten ja turbiinien sijoitukseen) valitaan ne alueet, joilla on merenpohjalle suoritettavan tutkimuksen perusteella mahdollisimman pieni vaikutus olemassa oleviin hiilivarastoihin.</p> <p><i>C - Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p> <p>Fossiilisten polttoaineitten käyttöä ei voida täysin poissulkea hankkeen elinkaaren kaikista vaiheista. Hanke ei kuitenkaan edistä fossiilisten polttoaineitten käyttöä, vaan siirtymää uusiutuvaan sähköntuotantoon.</p> <p><i>D - Onko muita haittavaikutuksia?</i></p> <p><i>KYLLÄ / EI</i></p>	<p>Linkit hillintätoimia koskeviin asiakirjoihin</p> <p>Esim. GTK tekee merenpohjan geologisia selvityksiä, joiden avulla voidaan ennakoiden vähentää vaikutusta merenpohjan hiilinieluihin ja varastoihin: https://www.gtk.fi/palvelut/ymparisto/merenpohjan-geologinen-selvitys/</p>

Viranomaisen tekemä evaluaatio

- Viranomainen evaluoi jokaisen ympäristökriteerin arvioinnin erikseen, sekä arvion päätteeksi tekee lopullisen arvion siitä, onko hakemus DNSH:n mukainen vai ei.
- Viranomainen voi hakukuulutusvaiheessa määritellä, mistä ympäristökriteereistä vaaditaan kolmansien osapuolten verifioimia tietoja ja mistä kriteereistä puolestaan hakijan oma kuvailu riittää.
- Osaan kriteereistä saadaan vastauksia osana ympäristölupa prosessia (käsitelleen koulutuksessa 3)

Mahdollisia näkökohtia arvioijan tueksi:

- Aikaisemmat kokemukset - kokemukset samankaltaisista hankkeista (muista ohjelmista), mikä oli lopputulos näissä tapauksissa?
- Hankkeen koko - voiko hankkeen koko (budjetin, maantieteellisen laajuuden tai aikataulun osalta) antaa viitteitä siitä, kuinka suuri tai vakava riski on, että hankkeella on kielteinen vaikutus ympäristötavoitteeseen?
- Hankkeen päätoiminnot - voidaanko hankkeen päätoiminnoista (budjetin, maantieteellisen laajuuden tai aikataulun osalta) saada viitteitä joko sen riskin tasosta tai vakavuudesta, että hankkeella on haitallinen vaikutus ympäristötavoitteeseen?
- Asiantuntijalausunnot - pyydetään tarvittaessa sisäisiä tai muiden viranomaisten asiantuntijalausuntoja.
- Jos annetut vastaukset eivät riitä, hakijalta on pyydettävä lisätietoja tai todisteita väittämien tueksi. Myös lieventämistoi menpiteistä tulee pyytää tarvittaessa tarkentavia tietoja.

Linkit tarvittaviin dokumentteihin:

- Yleiset DNSH kriteerit: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d84ec73c-c773-11eb-a925-01aa75ed71a1.0006.02/DOC_2&format=PDF
- Liite A Ilmastonmuutokseen sopeutumisen yleiset kriteerit: [CCM Appendices.pdf \(europa.eu\)](#)
- Liite B Vesien suojelu: [Microsoft Word - 1_EN_annexe_acte_autonome_part1_v16 \(europa.eu\)](#)
- Liite C Saastumisen ehkäiseminen: [Microsoft Word - 1_EN_annexe_acte_autonome_part1_v16 \(europa.eu\)](#)
- Liite D Biologinen monimuotoisuus: [Microsoft Word - 1_EN_annexe_acte_autonome_part1_v16 \(europa.eu\)](#)

- SYKE:n ohjeistus DNSH arvioinnin tekemisestä RRF-projektien kohdalla – sovelletaan soveltuvin osin: [Ei merkittävää haittaa -periaate Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeissa \(ymparisto.fi\)](#)
- Komission tekninen ohjeistus RRF hankkeiden DNSH arvioinnin tekemisestä – sovelletaan soveltuvin osion: [eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)](#)

Projektikohtainen DNSH-arviointi Koulutustilaisuus 3

WEBINAARI

21.9.2023

REFORM/SC2022/063

DO NO SIGNIFICANT HARM (DNSH) GUIDELINES FOR IMPLEMENTING THE GREEN TRANSITION IN FINLAND

The project is funded by the European Union via the Technical Support Instrument and is carried out in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission.

Tervetuloa kolmanteen DNSH-koulutukseen

KOLMANNEN KOULUTUKSEN TAVOITTEENA ON

Osallistujat tunnistavat muita keskeisiä DNSH arviointiin liittyviä teemoja.

Projektien luokittelukysely

Projektien luokittelukysely

- Viranomaisen käyttää luokittelukyselyä silloin, kun hankkeen tai hankkeiden kannalta ei ole selkeää vaativatko ne DNSH-arviointia ja minkälainen arviointi (yleispiirteinen tai yksityiskohtainen) hankkeelle tulisi toteuttaa.
- Luokittelukyselyn tarkoituksen on määrittää, voiko hankkeella olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhteen tai useampaan kuudesta ympäristötavoitteesta.

Esimerkkejä hankkeista, jotka eivät vaadi DNSH-arviointia

- Hankkeet, jotka koostuvat pelkästään työpöytätyöstä, esim. hallinnolliset kehittämishankkeet sekä TKI-hankkeet, joihin ei liity esim. demonstraatioita ja pilotointitoimia fyysisessä paikassa.
- Hankkeet, joissa keskitytään tiedon jakamiseen koulutuksen, tiedotuskampanjoiden ja seminaarien avulla.
- Hankkeet, joissa kehitetään toimintaprosesseja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla ja kunnissa. Esim. Useimmat digitalisaatiohankkeet olisivat tämän tyyppisiä.

Projektiluokittelun ABC

Miten määrittelen arvioinnin tarpeen?

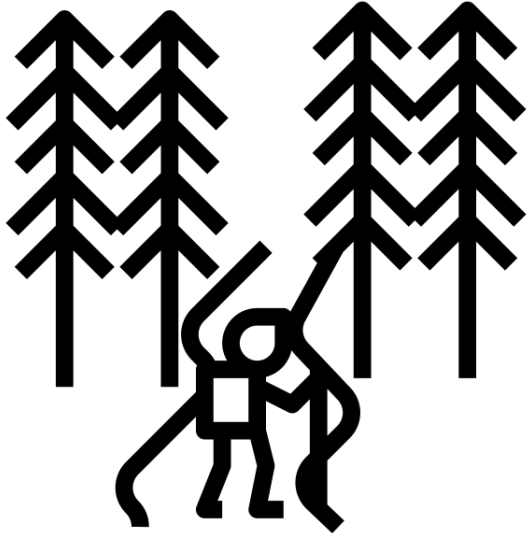
1. Tarkista kuuluuko hanke sellaisiin hankkeisiin, joissa ympäristövaikutukset ovat hyvin vähäiset tai olemattomat (ks. Lista hanketyypeistä, jotka eivät tyypillisesti vaadi DNSH-arviointia).
  - Jos hanke kuuluu edellä mainittuun listaan, DNSH-arviointia ei tarvita. Kirjoita lyhyt perustelu päätöksestä lomakkeen tulososioon.
  - Jos hanke ei kuulu edellä mainittuun listaan, etene kohtaan 2.
2. Minkälaisia ympäristövaikutuksia hankkeella/hanketyypillä on yleisesti (esim. vaikutukset maankäyttöön tai vesistöjästäisiin)? Käy kuusi ympäristötavoitetta yleispiirteisesti läpi ja mieti, onko hankkeella vaikutuksia näihin.
  - Jos arvioimasi vaikutukset saattavat olla merkittäviä (esim. merkittävät maankäytön muutokset tai päästövaikutukset), hankkeelle suositellaan yksityiskohtaista arviointia.
  - Jos hankkeen vaikutukset ovat arviosi perusteella vähäisiä, hankkeelle suositellaan yleispiirteistä arviointia.

Miten täytän kyselyn käytännössä?

- **Suositus on, että viranomaisen täyttää lomakkeen projektin hakemuksen perusteella.** Luokittelukyselyä voidaan myös pyytää osana projektihakemusta. Riskinä tällöin on, että hakija ei tunnista DNSH arvioinnin tarvetta.
  - Jos hakija täyttää kyselyn, rahoitusviranomaisen ainoastaan arvioi hakijan vastaukset kohdassa tulokset.
  - Jos viranomaisen täyttää kyselyn, viranomaisen vastaa hakemuksen perusteella arviointikysymyksiin kunkin ympäristötavoitteen osalta.
- Jokaisen ympäristötavoitteen osalta on kaksi mahdollista tulosta: KYLLÄ/EI.
  - Jos arvioitsija vastaa kaikkiin kohtiin EI, DNSH-arviointia ei tarvita.
  - Jos yhteen tai useampaan tavoitteeseen vastataan KYLLÄ, tarvitaan DNSH-arviointi.
  - Kyselylomakkeen tulos perustuu viranomaisen tekemään arviointiin hankkeen hakijoiden antamista vastauksista.
  - Jos vastataan kyllä, viranomaisen arvioi vielä, tarvitseeko hanke yleispiirteisen vai yksityiskohtaisen arvioinnin.

Uuden luontokohteen perustaminen

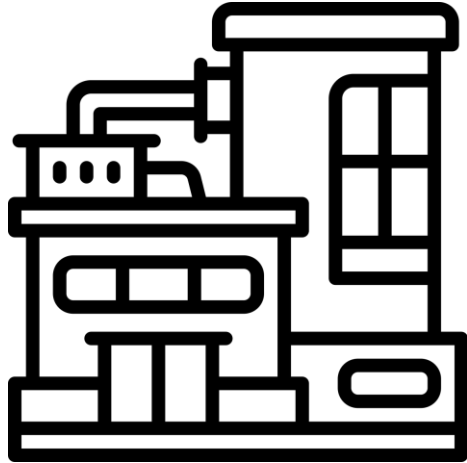

Hankkeessa yritys X perustaa kolme luontokohtetta yhdistävän luontomatkailua lisäävän turismikohteen Länsi-Suomen rannikolle. Hanke on osa rannikkoalueen turismin kehittämistä koskevaa rahoitusohjelmaa.

Kaksi luontokohteista on jo ennestään olemassa ja niihin on luotu tarpeellinen infrastruktuuri. Yhteen kohteeseen tarvitaan mm. saniteetitilat, tilavammat parkkipaikat ja selkeämmin merkityt polut näköalapaikoille.

Luontokohteiden markkinointi ja ehostaminen tähtäävät 10 000 uuden kävijän vuosittaiseen vierailuun alueella.

Uuden tuotteen pilotointi

Konevalmistaja X on kehittänyt TKI projektina uutta menetelmää valmistaa kierrätysmetallista varaosia laitteisiinsa. Tavoitteena on skaalata tuotantoa myös oman tarpeen yli uusille markkinoille.

Pilotointia varten valmistajan tulee investoida uuteen tuotantoon olemassa olevan tehtaan sisällä. Mikäli pilotointi saatetaan loppuun menestyksekkäästi, on yrityksen tarkoitus laajentaa tehdasaluettaan noin 30 %

Pilotissa demonstroidaan kierrätysmetallin lisäksi myös muita materiaaleja, kuten biopolymeerejä.

Aurinkotuulivoimapuiston perustaminen

Yritys X hakee rahoitusta aurinkotuulivoimapuiston perustamiseen Itäsuomessa. Hankkeessa on tarkoitus perustaa **120 ha kokoinen aurinkovoimapuisto**.

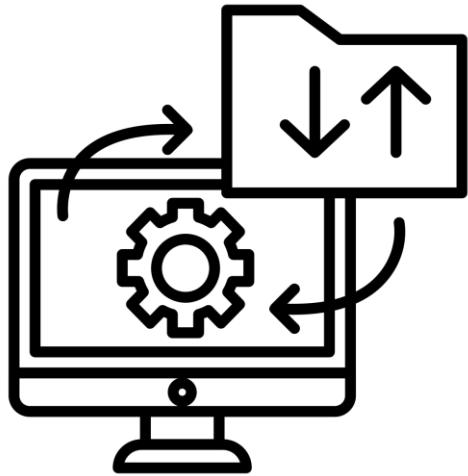
Alue kattaa niin vanhaa teollisuusaluetta (1/3 alueesta), maatalouskäytöstä poistunutta peltoaluetta (1/3 alueesta) sekä metsää (1/3 alueesta) .

Yhtenäinen alue sijaitsee noin 15 km päästä kunnan X keskustasta ja siitä saatava energia liitetään olemassa olevaan voimajohtoon

Aurinkoenergiapuiston perustaminen toisi kunnalle X uusiutuvaa energiaa arviolta noin 80 MW.

Kaupunkiliikenteen tietojärjestelmän kehitys

Kaupunki X on päättänyt hankkia uuden digitaalisen tietojärjestelmän liikennesuunnittelun ja liikenteenohjauksen tehostamiseksi. Uuden järjestelmän avulla kaupunki pyrkii optimoimaan liikenneturvallisuuden kaupunkiliikenteessä.

Kaupunki tekee hankkeessa suuren investoinnin digitaaliseen alustaan, jonka käyttöönotto investointeja tehokkaampiin tietokoneisiin. Uuden tietojärjestelmän käyttö kuluttaa aikaisempaa enemmän sähköä.

Kaupunki X tekee yhteistyötä useiden muiden samaan tietojärjestelmään investoivien kaupunkien kanssa. Synergiahyötyjen takia tietojärjestelmän käyttöönoton koulutukset järjestetään kaupungissa X ja koulutusta varten kaupunkiin matkustaa useita kymmeniä henkilöitä ympäri Suomea.

Esimerkki luokittelukyselyn täyttämisestä

Projektia koskevat tiedot		
Projektin nimi	Saariston vaellusreitti	
Ohjelma, johon projekti kuuluu	Turismista vetoa	
Lyhyt kuvaus projektista	Projektissa luodaan uusi luontokohte länsirannikolle. Tarkoitus on lisätä alueen päivämatkailijoita kolmeen lähekkäin olevaan luontokohteeseen.	
Kyselylomake		
Voiko projektilla olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia yhteen tai useampaan jäljempänä luetelluista kuudesta ympäristötavoitteesta? Jos vastaus on EI kaikkien osalta, arviointia ei tarvita, eikä sinun tarvitse jatkaa eteenpäin. Jos vastaus on KYLLÄ edes yhteen kysymykseen, valitse hankkeelle yksinkertaistettu tai yksityiskohtainen arviointi ja anna lyhyt perustelu. Jos yksikin tavoite edellyttää yksityiskohtaista arviointia, hankkeelle on tehtävä yksityiskohtainen arviointi.		
Ilmastonmuutoksen hillitseminen	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
Vesi- ja merivarojen kestävä käyttö ja suojelu	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
Siirtyminen kiertotalouteen	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen	KYLLÄ / EI	YLEISPIIRTEINEN / YKSITYSKOHTAINEN
TULOS		
Päätös ja lyhyt perustelu: Mikäli yksi tai useampi tavoite edellyttää yksityiskohtaista arviointia, koko hankkeelle tulee hyödyntää tätä arviointimenetelmää. Päätös: hanketta vaaditaan tekemään yleispiirteinen arviointi. Uuden turismia edistävän luontokohteen perustaminen vaatii tarkastelua siitä, aiheutuuko luontomatkailusta haittaa luonnon monimuotoisuudelle. Luontokohteen suurimmat infrarakentamiset on tehty aiemmin, joten suurimmat haittavaikutukset saattavat kohdistua lisääntyneeseen liikkumiseen alueella. Kohteet ovat rannikolla, joten myös vesitavoite tulee arvioida.		

AARC

Trinomics

Ympäristölupa ja DNSH

Ympäristölupa ja DNSH

Ympäristölupamenettelyn ja DNSH-arvioinnin yhteys ja erot

- Suomen ympäristönsuojelulain mukaisella lupamenettelyllä ja valvonnalla on selkeitä samankaltaisuuksia DNSH-arviointiin nähden. **Lupamenettely tai ympäristövaikutusten arviointi (YVA) eivät kuitenkaan kata kaikkia ympäristötavoitteita ja -kriteerejä samassa laajuudessa kuin DNSH, eivätkä ne automaattisesti varmista, että hanke täyttää kaikki asiaankuuluvat DNSH-kriteerit.** Ympäristölupa ja YVA kattavat pääasiassa kolme DNSH:n kuudesta ympäristötavoitteesta. Nämä kolme tavoitetta ovat:
  - 3) kestävä käyttö ja vesi- ja merivarojen suojelu,
  - 5) pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen sekä
  - 6) biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen
- Ympäristöluvan ja DNSH-arvioinnin välisiä sisällöllisiä ja hallinnollisia yhteyksiä sekä mahdollisia päällekkäisyyksiä ei toistaiseksi ole selkeästi määritetty. Parhaimmillaan nämä prosessit ja niihin liittyvät välineet kuitenkin tukevat toisiaan.

Lupa-asiakirjojen hyödyntäminen DNSH-arvioinnissa

- Ympäristölupaa varten tuotettuja asiakirjoja voidaan hyödyntää DNSH-arvioinnissa.
- Ympäristölupaprosessissa tuotetut ympäristövaikutuksiin liittyvät asiakirjat saattavat tarjota DNSH-arvioinnin kannalta merkityksellisiä tietoja erityisesti edellä mainitun kolmen ympäristötavoitteen osalta.
- Hankkeen mahdollisten **ympäristövaikutusten lisäksi** ympäristölupa-asiakirjat saattavat tarjota tietoa ympäristövaikutusten ehkäisemiseen kohdistetuista **lieventämistoimenpiteistä**.
- Jos ympäristölupa-asiakirjat ovat saatavilla, voit liittää ne yksityiskohtaisen arvioinnin arviointilomakkeeseen.
- Ympäristölupaprosessin aikataulu todennäköisesti erii DNSH-arvioinnin aikataulusta ja ympäristölupa voidaan myöntää milloin tahansa rahoituskauden aikana. Lupaprosessin ja DNSH-arvioinnin mahdollisesta epäsynkronisesta aikataulusta johtuen **DNSH-arviointi ei edellytä ympäristölupaa tai lupaprosessissa käytettyjen asiakirjojen hyödyntämistä**.
  - Jos lupaprosessissa hyödynnetyt asiakirjat ovat kuitenkin saatavilla, ne voivat toimia hyödyllisinä tietolähteinä DNSH-arviointikysymyksiin vastaamisessa.

Etusijamenettely ja DNSH

Etusijamenettely ja DNSH

- Vuonna 2022 voimaanastuneen AVI-käsittelylain muutoksen mukaan aluehallintoviranomainen **voi myöntää tietyille vihreää siirtymää tukeville ympäristö- ja vesilupahakemuksille väliaikaisen etusijan lupakäsittelyssä (2023-2026) sekä hallintotuomioistuimissa (2023-2028).**
- AVI-käsittelylain 2 a §:n 1 momentin mukaan **etusija voidaan myöntää vain hankkeelle, joka täyttää DNSH-periaatteen.** Hakijan on hakemuksen yhteydessä esitettävä riittävä selvitys oikeudesta etusijaan (ml. DNSH-periaatteen toteutuminen).
- DNSH-periaatteen soveltaminen etusijamenettelyssä muodostaa oman kokonaisuutensa, joka on itsenäinen suhteessa periaatteen soveltamiseen rahoituksessa. Etusijamenettelyssä DNSH-arviointi toteutetaan kevennettynä menettelynä.
- Etusijamenettelyn mukaista DNSH-periaatteen mukaisuutta ei tule verrata tai rinnastaa luvanmyöntämisedellytyksiin. DNSH-periaatteen mukaisuus etusijamenettelyssä ei ole oikeudellisesti luvan myöntämisen peruste, vaan yksinomaan etusijamenettelyyn pääsyyn liittyvä, tässä yhteydessä huomattavasti kevyemmin arvioitavissa oleva periaate.

DNSH kevennettynä menettelynä etusijaa haettaessa

- DNSH-selvitys toteutetaan **yksivaiheisena menettelynä ja perustuen yleispiirteiseen arviointiin.** Yleispiirteisellä DNSH-selvityksellä hakija osoittaa ottaneensa huomioon DNSH-periaatteen ja aluehallintovirasto arvioi selvityksen riittävyyden.
- DNSH-selvitykselle **ei aseteta minkään ympäristötavoitteen kohdalla haitan merkittävyyden raja-arvoja** (esimerkiksi raja-arvoja kasvihuonekaasupäästöille).
- AVI-käsittelylain 2 a §:n 1 momentin perusteella etusijamenettelyssä EU:n asetuksen 17 artiklan 2 kohta **(elinkaariarviointi) on jätetty ulkopuolelle**, joten DNSH-selvitys voi olla tältä osin suppeampi kuin muihin tarkoituksiin jo tehty DNSH-selvitys.
- Etusijamenettelyyn pyrkimisen yhteydessä ei sovelleta rahoitusinstrumenttien yhteydessä käytettyjä menettelyitä kuten erityistarkistuksia (esimerkiksi poissulkulistat).

DNSH:n seuranta ja projektien hylkääminen

DNSH:n seurantaan ei ole yleistä ohjeistusta

- ✓ Toistaiseksi tiedossa ei ole, miten DNSH:n toteutumista tulisi seurata ja valvoa hankkeen rahoittamisen jälkeen.
- ✓ Esimerkiksi RRF:n osalta on valvottu ainoastaan, että DNSH arviointi on tehty rahoituspäätöstä tehdessä.
- ✓ DNSH in Finland –hankkeessa suositellaan, että DNSH:n seuranta liitetään osaksi hankkeen tavanomaista raportointisykliä, esim. Vuosittain, puolivälissä rahoituskautta ja hankkeen päättyessä. DNSH:n osalta voidaan pyytää raportoimaan esimerkiksi tunnistettujen lieventämistoimenpiteiden edistymisestä tai uusista riskeistä. On organisaation omissa käsissä (ainakin toistaiseksi), miten kesken rahoituskauden tapahtuviin muutoksiin suhtaudutaan.
- ✓ DNSH:n toteutumisesta erikseen raportointia ei toistaiseksi suositella

HUOM! Ympäristöluvan myöntämisen seuraaminen omana prosessinaan

Projektin hylkääminen DNSH arvioinnin perusteella

DNSH tarkastelun tarkoitus on välttää sellaisten projektien rahoitus julkisista varoista, jotka uhkaavat aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle.

- Tästä syystä DNSH-arviointien tulisi voida johtaa myös hankkeen rahoituksen hylkäämiseen.
- Hankkeen hylkääminen on aina viimesijainen keino, mikäli lieventämistoimenpiteillä tai hankkeen piirteitä (kokoa, laajuutta, käytettyjä materiaaleja, sijaintia jne) muuttamalla ei voida välttää merkittävien ympäristöhaittojen syntyä.
- On rahoittavasta organisaatiosta riippuvaista, miten paljon hakijan kanssa voidaan täydentää DNSH arviointia tai muokata projektin sisältöä jotta hakemus voidaan hyväksyä DNSH näkökulmasta

HUOM! Ympäristöluvan hylkääminen on vahva indikaatio siitä, että hanke ei ole DNSH:n mukainen. DNSH:n lopullinen hyväksyminen voi siis jäädä odottamaan ympäristölupaa.